

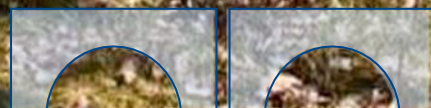

**MELLERUDS
KOMMUN**

Budget 2027 och plan 2028–2029

Foto: Elisabeth Carlstein

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Fastställa budgethandlingen för budget 2027 samt plan 2028–2029 enligt föreliggande förslag samt investeringsplan för åren 2027–2031.
- Fastställa oförändrad skattesats till 22:60 kronor per skattekrona
- Ingå borgen, såsom för egen skuld, för AB Melleruds Bostäders låneförpliktelser upp till 190 Mnkr jämte därpå löpande kostnader.
- Kommunstyrelsen under år 2027 har rätt att omsätta lån och nyupplåna inom en totalt högsta låneram om 401 Mnkr.
- Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för förfogandeanslaget.
- Kommunstyrelsen ger kommunchefen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att återuppta eller arrangera en kommunövergripande "Mellerudsfest" i syfte att stärka kommunens attraktivitet, besöksnäring och lokala gemenskap. I uppdraget ingår även att utreda möjligheten att kombinera arrangemanget med en Näringslivsgala och/eller Idrottsgala för att uppmärksamma lokala företagare, entreprenörer, föreningar och idrottsliga prestationer.
- Kommunstyrelsen ger kommunchefen i uppdrag att ta fram förslag till riktlinjer/policy för kommunal elitsponsring riktad till föreningar och organisationer med verksamhet som bedöms bidra till att stärka Melleruds kommuns varumärke, attraktivitet och externa exponering.

Inför budgetarbetet 2027 har KSAU, KS-ledamöter, nämndernas presidier samt partigrupper tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. KSAU beslutade därefter, 2026-03-16 § 27, om budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp för att upprätta ett tjänstemannaförslag till budget för 2027 utifrån ett resultatmål på 2,0 % eller 2,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

I mitten av april redovisade och överlämnade kommunchefens ledningsgrupp ett tjänstemannaförslag till budget inom ramen för budgetberedningens direktiv. Förvaltningscheferna redovisade de förutsättningar som budgetförslaget är beräknat på. Redovisningen gjordes muntligt till KSAU. Samtliga nämnders presidier, KS-ledamöter samt gruppledare för partierna var inbjudna. Efter redovisningen erhöll kommunen en skatteunderlagsprognos som visade på lägre skatteintäkter och bidrag i utjämningssystemet för 2027. Kommunstyrelsens ordförande gav då ledningsgruppen i uppdrag att redovisa ytterligare åtgärder, som mailades ut till samtliga partiers gruppledare. M+KD+Kim+SD enades därefter om ett förslag som innehåller kompensation till nämnder för ökade kapitalkostnader och hyreshöjningar till följd av vissa investeringar med 3,5 mnkr samt 0,5 mnkr avseende ett tillfälligt bidrag till Trafikverket för staket. Samtidigt får nämnder åtgärder på totalt 1,8 mnkr. Inga volymjusteringar är inlagda i förslaget förutom för gymnasieverksamheten. I förslaget ingår även extra uppräkningsbidrag till nämnderna för föreslagna avgiftshöjningar inom VA-verksamheten samt kompensation för ökade kostnader för nytt elavtal. Resultatet uppgår till 1,8 %, vilket är lägre under kommunfullmäktiges beslutade resultatnivå. Förfogandeanslaget uppgår till 6,3 mnkr.

Innehåll

Sammanfattning	5
Vision och mål.....	6
Verksamhetens utveckling.....	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
<i>Samhällsekonomisk utveckling</i>	<i>9</i>
<i>Förutsättningar Mellerud.....</i>	<i>11</i>
<i>Förutsättningar nämnderna.....</i>	<i>17</i>
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	20
<i>God ekonomisk hushållning.....</i>	<i>20</i>
<i>Ekonomisk analys</i>	<i>23</i>
Balanskravsresultat	31
Händelser av väsentlig betydelse.....	32
Den kommunala koncernen.....	33
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	35
Nämnder	38
Kommunstyrelsen.....	38
Byggnadsnämnden.....	42
Kultur- och utbildningsnämnden	43
Socialnämnden	47
Ekonomiska rapporter	52
Resultatbudget	52
Balansbudget.....	53
Kassaflödesbudget	54
Driftbudget per nämnd	55
Investeringsbudget per nämnd.....	56
Investeringsplan	57
AB Melleruds Bostäder	60

Sammanfattning

Samhällsekonomi och kommunernas ekonomi

Svensk ekonomi är på väg in i en återhämtningsfas, men en befarad fortsättning på energikrisen utgör en uppenbar risk för återhämtningen. För kommuner och regioner förbättras de ekonomiska förutsättningarna på kort sikt, samtidigt som långsiktiga utmaningar kopplade till bland annat demografi, investeringsbehov och kostnadsutveckling består.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att de övergripande kommunalekonomiska ekonomiska förutsättningarna fram till 2029 är relativt goda. Skatteunderlaget växer något mer än genomsnittlig historisk utveckling, prisutvecklingen är hanterbar jämfört med de senaste åren och pensionskostnaderna har minskat till en lägre nivå. Samtidigt minskar befolkningen i många av Sveriges kommuner, vilket medför minskade skatteintäkter. Befolkningsutvecklingen är en av Melleruds största utmaningar och enligt befolkningsprognosen fortsätter invånarantalet att sjunka. Omfördelning av resurser mellan verksamheter kommer vara nödvändig då antalet äldre ökar samtidigt som barn- och elevtalen minskar.

Sjunkande resultat

Melleruds resultatet för år 2027 uppgår till 14,1 mnkr, vilket motsvarar 1,8 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag och är något lägre än fullmäktiges resultatmål som är 2 %. Åren därefter sjunker resultaten och för 2029 är resultatet negativt. Orsaken är minskat invånarantal enligt befolkningsprognosen och att de generella statsbidragen inte är värdesäkrade. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2027.

Skattesats oförändrad

Skattesatsen är oförändrad under perioden, 22:60 kronor, per skattekrona. Budgeten bygger på en befolkningsminskning, utifrån befolkningsprognos, med 70 personer per år för 2026 och framåt.

Nämndernas ramar

Nämndernas ramar utgår från budget 2026 med uppräknings för övriga kostnader med 1,5 % och externa intäkter 1 % samt extra uppräknings för ökade elkostnader och för föreslagna avgiftshöjningar inom VA-verksamheten. Köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst mm) räknas upp med PKV. Kostnader för löneöversyn budgeteras centralt och fördelas ut till nämnderna när förhandlingarna är klara. Budgetförslaget innehåller kompensation till nämnder för ökade kapitalkostnader med och för hyreshöjningar till följd av vissa investeringar med 3,5 mnkr. Samtidigt får nämnder åtgärder på totalt 1,8 mnkr. Inga volymjusteringar är inlagda i förslaget förutom för gymnasieverksamheten.

Hög investeringsnivå och ökad låneskuld

Investeringsnivån för 2027 uppgår till 92 mnkr, varav 25 mnkr avser affärsverksamhet. I investeringsplanen 2027–2031 uppgår investeringarna till 427 mnkr, varav 166 mnkr avser taxefinansierad verksamhet. Den höga investeringsnivån innebär att låneskulden ökar med 90 mnkr, främst hänförligt taxefinansierad verksamhet. Investeringar i den taxefinansierade verksamheten finansieras via taxan som kommer behöva höjas ytterligare till följd av investeringarna. Trots ökad låneskuld minskar inte soliditeten. Det beror på att ansvarsförbindelsen för pensioner inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Likviditeten sjunker under perioden men från en hög nivå.

Alla fullmäktiges finansiella mål uppnås inte

Budgetförslaget uppfyller kommunallagens balanskrav för 2027 – 2028 men inte 2029. Fullmäktiges resultatmål uppnås inte för budgetåret eller planåren. Investeringsmålet uppnås inte något av åren beroende på att minskade resultat medför att investeringarna inte kan finansieras med egna medel. Soliditetsmålen uppnås för samtliga år.

Om kommunens förutsättningar inte förbättras måste åtgärder vidtas för planåren samtidigt som fördelning av resurser måste ske för att möta den förändrade åldersstrukturen. Investeringsnivån för den skattefinansierade verksamheten måste anpassas efter resultat för att minimera nyupplåning, annars försämras kommunens framtida generations ekonomiska utrymme.

Vision och mål

Visionen pekar ut riktningen för Melleruds kommun;

En trygg och nära kommun där allt är möjligt!

- Mellerud, en kommun som präglas av trygghet, närhet och möjligheter.

Vi är en kommun i framkant av utvecklingen som prioriterar barn och unga.

Mellerud ska vara en kommun som kännetecknas av frihet, gemenskap och sammanhållning.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka, med utgångsvärde 22 %.
- Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel.
- Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.

För styrning av verksamheten har fullmäktige antagit följande mål:

- En kommun för barn och unga.
- Maximera värdet av skattepengarna.
- Attraktiva och trygga livsmiljöer i hela Mellerud.
- Ett utvecklat näringslivsklimat.
- Utvecklad samhällsservice
- Ett gemensamt Mellerud med stark framtidstro och hög social tillit.

Melleruds kommun ska ha en skola i toppklass, och vi ska vara en kommun för barn och unga. Det sker genom ett brett arbete, genom såväl skolan som socialtjänsten.

Vi ska ha ett utvecklat näringslivsklimat, som placerar oss bland Sveriges femtio bästa kommuner i svenskt näringslivs ranking.

Vi ska i alla lägen vara konstruktiva och obyråkratiska i vår myndighetsutövning. Vi ska i vår interna kultur gå från att vara en myndighetsorganisation till att bli en serviceorganisation, med myndighetsansvar.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Förvaltningsberättelse

Fotograf: Josefine Kvarnåsen

Verksamhetens utveckling

Belopp i mnkr (om inget annat anges)	Bokslut 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Folkmängd 31/12	9 040	8 970	8 900	8 830	8 760
Kommunal skattesats	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Årets resultat	35	14	14	10	-2
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag %	4,4	1,8	1,8	1,2	-0,2
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser %	28	30	31	32	31
Nettoinvesteringar*	49	97	92	79	69
Självfinansieringsgrad inkl. taxefin %**	156	58	44	66	60
Långfristig låneskuld	366	366	401	426	456

*Överföringsbudget från 2026 tillkommer år 2027.

** Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar, inkl. taxefinansierade som utförts under året. I de taxefinansierade verksamheterna ingår VA, renhållning och fjärrvärme.

Kommunen

För 2025 redovisades ett starkt resultat efter 2024 års låga resultat. Orsaken var dels sjunkande pensionskostnader, dels att verksamhetens nettokostnader minskade mot tidigare år. Till 2026 beräknas ett resultat på +14,2 mnkr. Kommunen har haft en befolkningsminskning årligen från 2017. Enligt befolkningsprognosen fortsätter antalet invånare att minska, vilket medför minskade skatteintäkter. Trots anpassningar och åtgärder till 2027 uppnås inte kommunfullmäktiges målnivå på 2 %. Resultaten försvagas ytterligare till 2028 och 2029 till följd av prognostiserad befolkningsminskning vilket medför att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna. Självfinansieringsgraden för investeringar under perioden uppgår till ca 50 % till följd av lägre resultatnivåer i kombination med hög investeringsnivå. En konsekvens av att självfinansieringsgraden är lägre än 100 % blir att låneskulden ökar med 90 mnkr, vilket främst är hänförligt till affärsverksamheten. Trots nyupplåning är soliditeten inklusive pensionsförpliktelser stabil. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar.

Koncernen

I koncernen ingår AB Melleruds Bostäder. Bolaget har ännu ingen beslutad budget för 2027, men enligt ägardirektivet ska bolaget generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. Därtill ska bolaget sträva efter en soliditet på minst 15 %. I bokslutet för 2025 redovisade bolaget ett negativt resultat på -2,9 mnkr till följd av nedskrivning vid rivning av fastighet. Soliditeten uppgick till 15,0%. Bolaget har ett stort underhållsbehov framöver, inkluderat ett stamrenoveringsprojekt per år kommande tjugoårsperiod. Planen är att finansiera underhållsåtgärderna med egna medel men nyupplåning kan bli nödvändig, vilket i så fall försämrar soliditeten. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att både kommunen och AB Melleruds Bostäder har balans mellan intäkter och kostnader som uppnår tillfredställande resultat för att minska nyupplåningen. En ökad låneskuld i kombination med minskad befolkning innebär mindre pengar till verksamhet för framtida generationer.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Osäkerheter i omvärlden påverkar konjunkturuppgång

De senaste åren har präglats av en rad externa chocker som kraftigt påverkat den ekonomiska utvecklingen; pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och den amerikanska administrationens agerande i handelspolitiken. De geopolitiska spänningarna i Mellanöstern påverkar energipriserna och bidrar till ökad osäkerhet i världsekonomin. Högre energi- och råvarupriser dämpar hushållens köpkraft och ökar företagens kostnader, samtidigt som osäkerheten i sig riskerar att hålla tillbaka investeringar och konsumtion. Den globala efterfrågan utvecklas fortsatt svagt, vilket påverkar en exportberoende ekonomi som den svenska.

Trots detta bedöms svensk ekonomi fortfarande befinna sig i en återhämtningsfas efter flera år av lågkonjunktur. Hushållens inkomster gynnas av stigande reallöner och lägre räntor, men utvecklingen är osäker. Erfarenheterna från de senaste årens höga inflation och snabbt stigande levnadskostnader har bidragit till ett mer avvaktande beteende hos hushållen. Ett högt sparande bibehålls och återhämtningen i konsumtionen bedöms därför ske gradvis. Med lägre inflation är penningpolitiken inte längre lika åtstramande och finanspolitiken bidrar till att stötta efterfrågan. Sammantaget ökar BNP starkare i år än i fjol trots den ökande osäkerheten. Ett relativt stort bidrag står offentlig konsumtion och investeringar för. Tillsammans skapas därmed förutsättningar för en gradvis konjunkturuppgång där hushållens konsumtion väntas vara den viktigaste drivkraften när tillväxten stärks under 2026 och 2027. Konjunkturuppgången i Sverige är dock inte självklar utan bygger på antaganden om en successiv stabilisering i omvärlden och ett gradvis ökat förtroende hos hushåll och företag. Om dessa förutsättningar förändras riskerar återhämtningen att fördröjas.

Dämpad inflation 2026 och 2027 trots energiprisuppgången

Sammantaget blir inflationen i Sverige varken i år eller nästa år särskilt hög. Fört 2026 stiger KPI med 1,1 % medan KPIF ökar med 1,8 %. Nästa år beräknas både KPIF- och KPI-inflationen hamna omkring 2 %. Inflationen påverkas i år och nästa år främst av högre energipriser, förändringarna av momsen på livsmedel liksom bostadsrätornas bidrag till KPI-inflationen.

Arbetsmarknaden dämpas tillfälligt men ökar desto mer nästa år

BNP-tillväxten de senaste två åren har hittills uteslutande drivits av högre produktivitet. Det är ett normalt mönster då det finns ledig kapacitet i ekonomin under lågkonjunktur. Sista kvartalet 2025 ökade sysselsättning men dämpades sedan i inledningen av 2026. Efterfrågan och därmed i produktionen framöver på grund av kriget i Mellanöstern kommer att hämma sysselsättningstillväxten ytterligare första halvåret 2026. I takt med att ledig kapacitet i ekonomin minskar och konjunkturåterhämtningen fortsätter kommer sysselsättningen successivt att ta fart och öka desto mer under 2027. Det innebär att arbetslösheten faller tillbaka i allt snabbare takt främst under nästa år. Näringslivet driver sysselsättningsökningen i närtid efter att sysselsättningen här minskat de senaste åren. Samtidigt fortsätter staten att öka antalet sysselsatta även i år och nästa år, i takt med fortsatt expansion av försvar och rättsväsende.

Slutsats

Sedan attackerna från USA och Israel inleddes mot Iran har tillväxtutsikterna globalt och för svensk del försvagats. Höjda energipriser och stigande makro ekonomisk osäkerhet har bidragit till ökad volatilitet på finansmarknaden. Trots denna störning bedöms BNP-tillväxten i Sverige fortsätta att stärkas. Starkare svensk konjunktur vilar fortsatt på stegring av den inhemska efterfrågan. Stor ökning av realinkomsterna i år, bland annat till följd av expansiv finans politik, utgör en grundbult för att hushållskonsumtionen ska ta fart. En ljusning syns även för arbetsmarknadskonjunkturen framöver. Arbetade timmar vänder upp i år och efterföljande år väntar en fortsatt stark ökning.

Procentuell förändring	2026	2027	2028	2029
BNP	2,5	2,6	1,8	1,8
Arbetade timmar	0,9	1,4	0,9	0,4
Arbetslöshet	8,6	7,7	7,5	7,4
Timlön, konjunkturlöne- statistiken	3,5	3,4	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,8	1,9	2,5	2,0
Inflation, KPI	1,1	2,1	3,3	2,9

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner Ekonomirapporten maj 2026

Starkare skatteunderlagstillväxt 2027

Efter ett svagt 2025, där antalet sysselsatta visserligen steg något medan antalet arbetade timmar minskade, väntas i år en tydlig ljusning för arbetsmarknadskonjunkturen. I år gynnas skatteunderlaget av återhämtningen på arbetsmarknaden som medför att antalet arbetade timmar åter ökar. Ökningen av arbetade timmar driver upp skatteunderlagstillväxten till 4,4 % för 2026. I takt med att konjunkturen förbättras och sysselsättningen tar fart nästa år fortsätter också skatteunderlagstillväxten att accelerera. Det kommunala skatteunderlaget växer med 4,7 % 2027.

Befolkningsförändringar påverkar den kommunala ekonomin

Efter en period av nationell befolkningstillväxt – till stor del driven av hög migration – präglas utvecklingen nu av låga födelsetal, en snabb ökning av antalet äldre och minskad eller avstannad befolknings-tillväxt i fler kommuner. Befolkningsförändringar påverkar kommunens ekonomi på flera vis. Intäkter minskar normalt i takt med att invånarantalet minskar. Kostnaderna styrs däremot av invånarnas behov snarare än antal och är därtill mer trögrörliga, eftersom det tar tid att anpassa verksamheter. Det kan, på kort sikt, leda till ökade kostnader per invånare. På längre sikt har anpassning skett historiskt, men det är av stor vikt att anpassningen görs också framåt.

Källa: Ekonomirapporten SKR maj 2026

Förutsättningar Mellerud

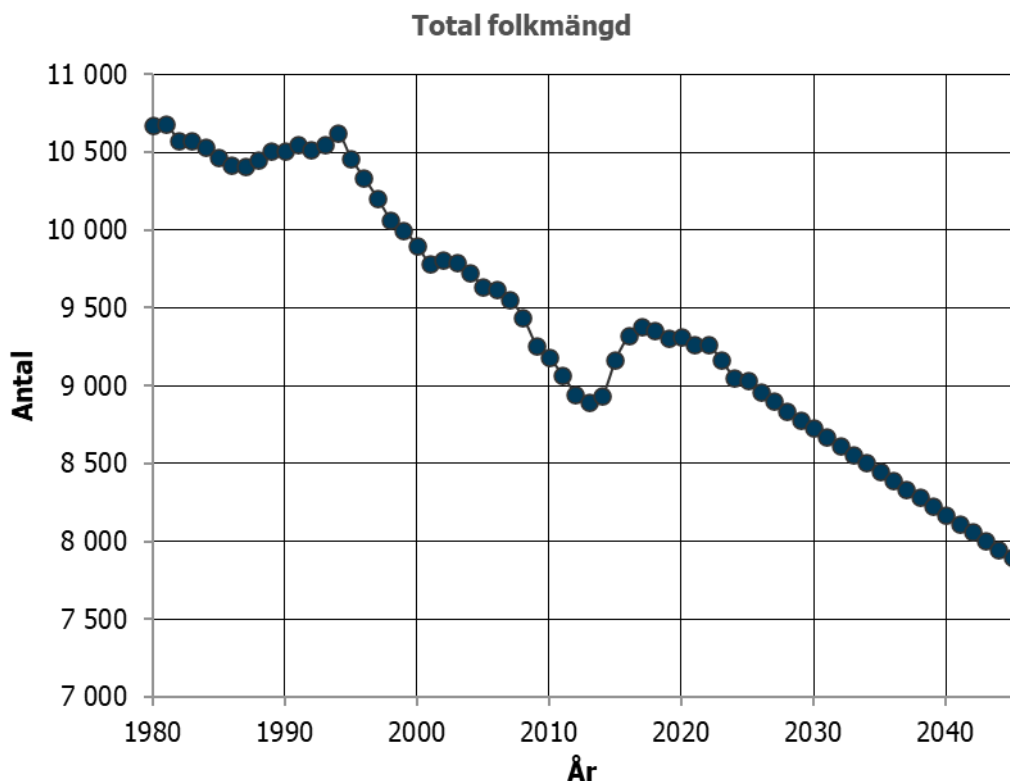
Befolkningsminskning

Efter en period av nationell befolkningstillväxt – till stor del driven av hög migration – präglas utvecklingen nu av låga födelsetal, en snabb ökning av antalet äldre och minskad eller avstannad befolknings-tillväxt i fler kommuner. Även om totalbefolkningen konstant har ökat, minskar antalet invånare i ungefär hälften av kommunerna ett genomsnittligt år, med undantag för åren med hög nettomigration under 2010-talet. Kommuner med en långvarig befolkningsminskning finns utspridda över hela landet, även om det finns ”kluster” av minskande kommuner: inlandet i de två nordligaste länen, Bergslagen upp mot Gävleborg (inkluderar kommuner i östra Värmland, norra Örebro och Västmanland, södra Dalarna och sydvästra Gävleborg), östra Småland samt västra Sverige mellan kusten och Jämtlandsfjällen (i Dalsland, västra Värmland och Dalarna).

Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. För åren 2014 - 2017 bröts denna trend tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska. Födelsenettet har varit negativt samtidigt som det tidigare positiva flyttnettot upphört. För 2025 minskade antalet invånare med 13 personer. Födelsenettet och in- och utflyttning inom Sverige var negativt men inflyttning från utlandet var positivt. Trots en minskning av antalet invånare för 2025 var minskning av antalet invånare betydligt lägre än de -120 invånare som budget 2026 är beräknad utifrån.

Mellerud var en av 190 kommuner i Sverige där invånarantalet minskade under 2026 och enligt prognos framtagen av Statisticon för åren 2026–2046 fortsätter invånarantalet att minska varje år under hela perioden. Både födelsenettet och flyttnettot beräknas vara negativt.

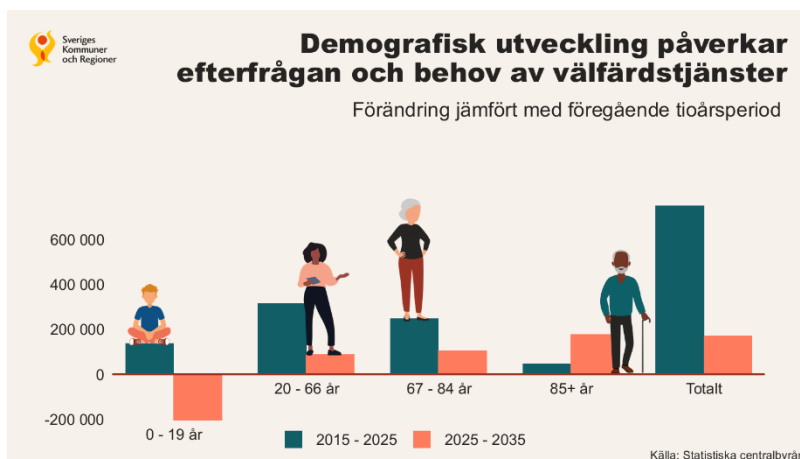
Befolkningsförändringar påverkar kommunens ekonomi. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade finansieringsförutsättningar. Mellerud är beroende av bidrag från de kommunala utjämnningssystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag.

Diagrammet visar Melleruds kommuns invånarantal 1980–2025 och befolkningsprognosen för 2026–2045.

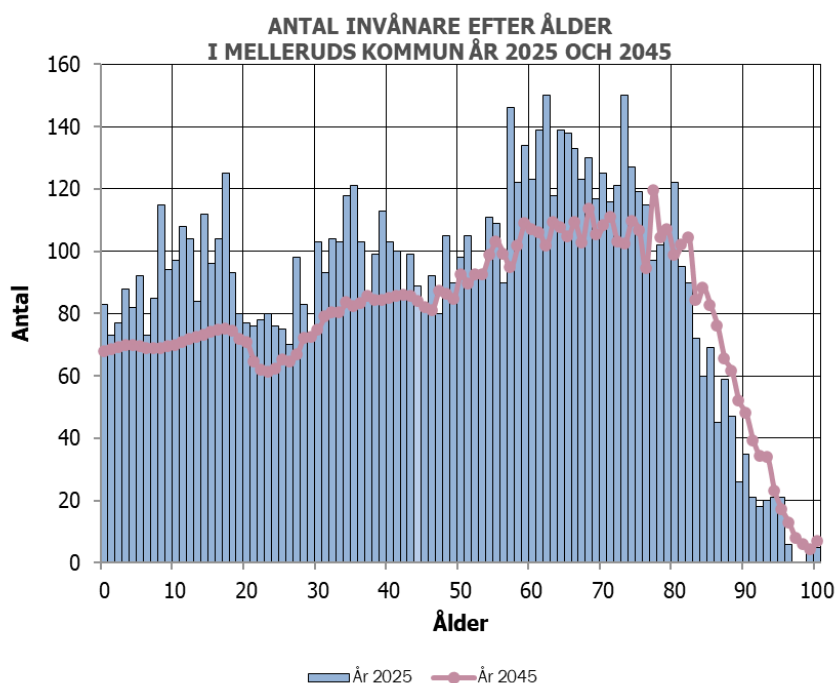
Befolkningsstruktur i förändring

Invånarantalet är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering, men lika viktigt är befolkningsstrukturen då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det främst om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg.

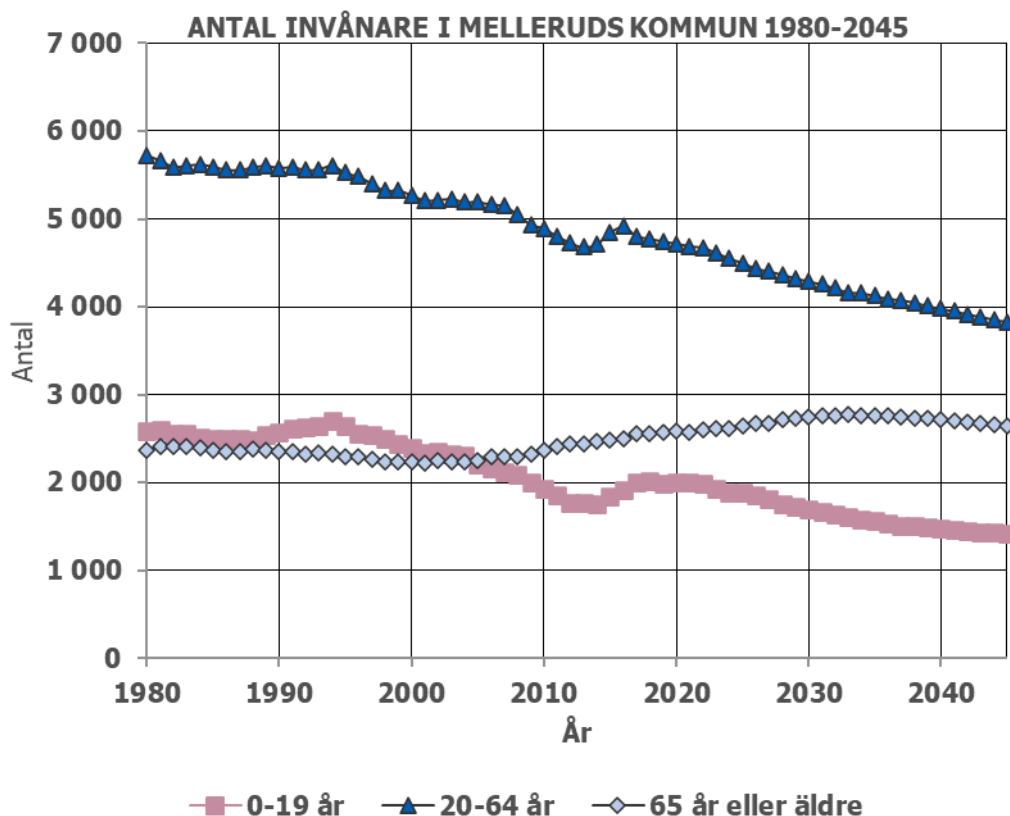
Det föddes 97 500 barn i Sverige under 2025, vilket var den lägsta antalet födda på 23 år och en minskning med 960 födda barn eller 1 % jämfört med 2024. Hur många barn som föds beror dels på antalet kvinnor i barnafödande åldrar, dels på hur fruktsamheten ser ut i olika åldrar. Den summerade fruktsamheten i riket minskade under 2025 till 1 423 barn per 1 000 kvinnor. Det är det lägsta som någonsin uppmätts i Sverige. Barnafödandet har minskat nästan varje år sedan 2010. Enligt SCB:s prognos för riket kommer antalet barn som föds att minska, vilket leder till färre förskolebarn och grundskoleelever. Samtidigt ökar antalet äldre över 80 år. Anpassningar och omfördelning av resurser mellan verksamheter kommer behöva göras.

I diagrammet visas en jämförelse av antalet invånare i Melleruds kommun sorterat efter ålder för år 2025 respektive 2045 där det tydligt framgår att Melleruds befolkning blir allt äldre. Drygt 29 % av invånarna 2025 var 65 år och äldre och 2046 beräknas andelen öka till drygt 32 %, vilket beror både på ökat antal äldre och en minskning av antalet invånare totalt.

Diagrammet ovan visar att antal äldre ökar och antal i arbetsför ålder minskar de kommande tio åren.

Diagrammet nedan visar hur den unga befolkningen minskar samtidigt som den äldre ökar. Antalet barn som föds beror dels på antalet kvinnor i fertil ålder, dels på kvinnors benägenhet att bli föräldrar. Fruktsamheten under prognosperioden antas vara något högre än SCB:s prognos för riket.

Diagrammet visar att befolkningen i åldern 0-64 år minskar medan 65 + ökar de kommande 20 åren.

Källa: Statisticons befolkningsprognos

Liksom som i stor del av övriga riket minskar antalet unga i åldern 0–5 år i Mellerud med ca 80 barn åren 2026–2045 och antal barn i åldern 6–15 år minskar med ca 260. Antalet ungdomar i åldern 16–18 år minskar med 104. Personer i åldern 65–79 år minskar med ca 220 för samma tidsperiod. De som är 80 år eller äldre ökar däremot rejält med ca 210 personer. Ett ökat antal äldre är i linje med utvecklingen i riket. Om kommunen ska kunna möta kostnaderna för volymökning inom äldreomsorgen måste resurser flyttas från förskola och skola där barn och elevantalet minskar.

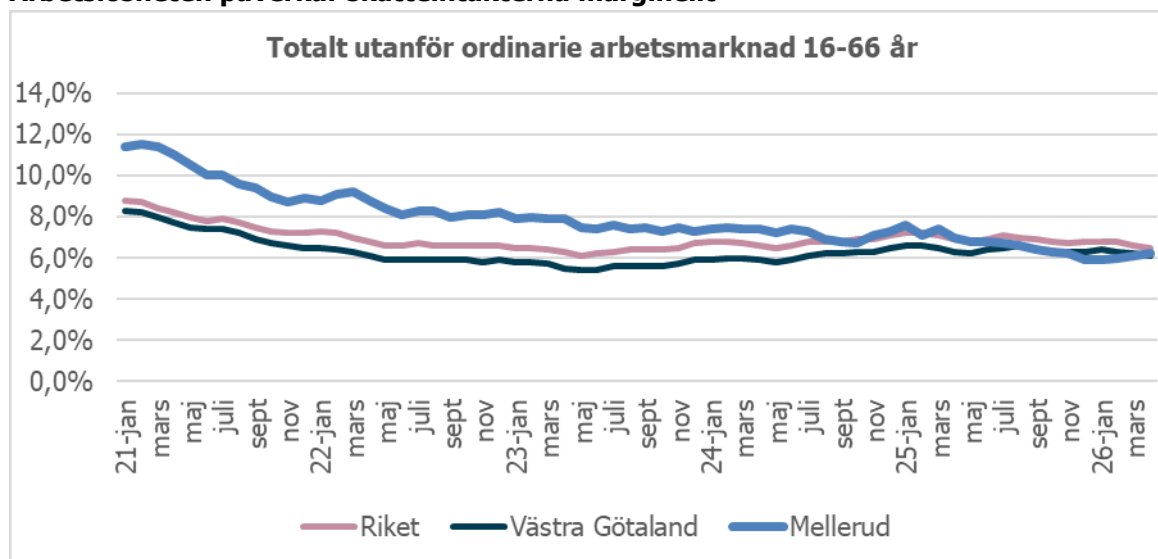
Minskad befolkning innebär minskade skatteintäkter

En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Det som påverkar storleken på skatteintäkterna mest är antal invånare och utvecklingen av antal arbetade timmar. Mellerud är även beroende av bidrag från de kommunala utjämnningssystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Enligt Statisticons befolkningsprognos minskar antalet invånare med ca 70 invånare per år under budget och planåren. Befolkningsförändringen påverkar även kostnaderna. Lokaler, infrastruktur, skulder och organisatoriska strukturer kan inte anpassas i samma takt som invånarantalet eller befolkningsstrukturen förändras. Det blir särskilt tydligt i förskola och skola, där minskande barn- och elevkullar på kort sikt ofta leder till högre kostnader per barn eller elev. Anpassningen kan därför behöva göras men kräver svåra beslut om exempelvis skolstruktur, lokalkapacitet och verksamhetsorganisation. Samtidigt är sådana förändringar nödvändiga för att långsiktigt kunna upprätthålla välfärden utifrån förändrade behov

Färre ska försörja fler

Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras, eftersom befolkningen i arbetsför ålder sjunker och befolkningen blir äldre. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Försörjningskvoten, ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning är 0,99 i Mellerud. Det innebär att för varje 100 personer i de mest förvärvsaktiva åldrarna (20–64 år) finns det 99 personer som är yngre eller äldre. Ju högre tal detta mått visar, desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20–64. I riket är försörjningskvoten drygt 0,77. Framöver väntas försörjningskvoten öka ytterligare i Mellerud, vilket ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras. Medelåldern i Melleruds kommun är dessutom hög jämfört med riket, vilket ger Mellerud en jämförelsevis ännu större utmaning att möta befolkningsförändringarna.

Arbetslösheten påverkar skatteintäkterna marginellt

Diagrammet ovan visar antalet arbetslösa i Mellerud, riket och Västra Götalandsregionen mellan januari 2021-mars 2026 Statistik tom 221231 visar åldern 16–64 år och 16–65 år from 230101.

Arbetslöshetens påverkan på kommunens intäkter har endast betydande påverkan om den rör sig mer än riket som helhet. Melleruds utveckling av arbetslösa följer rikets utveckling om än på en högre nivå. Den övergripande trenden för arbetslösheten har sedan dess varit en minskning och är nu lägre än riket även om arbetslösheten har ökat något de senaste månaderna. Arbetslösheten i Mellerud var i mars 2026 6,2 %, vilket lägre än rikets 6,5 % men högre än Västra Götalands 6,1 %. Den öppna arbetslösheten i Mellerud mars 2026 på (2,6%) vilket var lägre än rikets, medan andelen i program med aktivitetsstöd vid samma tidpunkt (3,6 %) var högre än både riket (3,0 %) och Västra Götalandsregionen (2,8 %).

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare ca 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av våra beskattningsbara inkomster i riket. Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2027 grundas på taxeringsutfallet från 2024 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2025, 2026 och 2027. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2027 sker efter taxeringen 2028 och regleras i januari 2029.

Skatteintäkter är beräknade efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från april samt Statisticons befolkningsprognos. Enligt Statisticons befolkningsprognos minskar antalet invånare med 70 invånare per år under kommande treårsperiod. Med Statisticons befolkningsprognos som grund är budgeten beräknad med en befolkningsminskning på 70 invånare för 2026, vilket innebär drygt 7 mnkr lägre skatteintäkter per år. De följande åren är befolkningsminskningen beräknad till – 70 invånare per år. Skattesatsen på 22,60 är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. Nedan visas prognos på antal invånare som utgår från faktisk befolkning 1/11 2025 och därefter minskar med -70 invånare för 2026 och åren därefter. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 100 invånare per år ger ca 8 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Antal invånare 1/11	2025	2026	2027	2028
	9058	8 988	8 918	8 848

Det **kommunalekonomiska utjämningssystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämningen består av fem delar; inkomstutjämning, kostnadsutjämning, införande/strukturbidrag, LSS-utjämning och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Melleruds invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningsystemet.

Kostnadsutjämningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Mellerud har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämningen.

Kostnadsutjämningsarna för 2027 är enligt preliminära beräkningar från SCB per april. Samtliga variabler är inte fastställda. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december. För 2028 och 2029 visar simuleringar utifrån prognos för demografi att bidraget i kostnadsutjämningen ökar. Det är fler faktorer som påverkar kostnadsutjämningen än demografin och för dessa faktorer finns ingen prognos. En post för ökat bidrag för kostnadsutjämningen är inlagd i budget från 2027 till 2028 med 1 mnkr och ytterligare 1 mnkr till 2029.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Mellerud erhåller bidrag i LSS-utjämningen.

Bidraget i LSS utjämningen minskar med 1,7 mnkr. Beräkningen är preliminär från SCB per april. Slutliga beräkning kommer att fastställas av SCB i december.

Regleringsbidrag/avgift är skillnaden mellan det generella statsbidraget (statens anslag för kommunalekonomisk utjämning) och kommunernas och regionernas anspråk utifrån ovanstående delar. Den kan vara såväl positiv som negativ och fördelas lika till kommuner utifrån invånarantal och påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren, men också av hur kostnaden för inkomstutjämningsystemet ändras.

Kommunen har erhållit bidrag enligt finansieringsprincipen, d.v.s. kommunen kompenseras av staten för ökade åtaganden och kostnader. Det har ökat regleringsbidraget och fördelats ut till nämnderna.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2025–12 för 2027.

Mnkr	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Egna preliminära skatteintäkter	469	479	498	514
Slutavräkning	-7			
Prognostiserad slutavräkning				
Summa skatteintäkter	462	479	498	514
Inkomstutjämning	191	199	206	213
Kostnadsutjämning	40	42	42	43
LSS-utjämning	28	26	26	26
Fastighetsavgift	32	32	32	32
Regleringsbidrag	25	23	21	17
Generella bidrag	4	0	0	0
Summa generella statsbidrag/utjämning	320	322	327	331
Summa	782	801	825	845

(skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag). SKR april, cirkulär 26:18.

Finansnetto

Finansiella intäkter avser främst ränta på bankmedel och borgensavgifter från AB Melleruds Bostäder. De finansiella kostnaderna består av räntor på lån samt av ränte- och basbeloppsuppräknings av den pensionsskuld som ingår i balansräkningen. Låneränta för nyupplåning har beräknats till ca 2,7 % för perioden 2026–2028 och bygger på Kommuninvests kalkyler. Beräkningen baseras på nyupplåning på 35 mnkr under 2027, 25 mnkr 2028 och 30 mnkr 2029. Nyupplåning avser främst den taxefinansierade verksamheten, där en allt större del av räntekostnaderna finansieras genom taxorna.

Pensioner

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats, AKAP-KR, som är ett helt avgiftsbestämt avtal. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp).

Anställda som valt att vara kvar i KAP-KL behåller en oförändrad avgift på 4,5 % upp till och med 7,5 % gånger inkomstbasbelopp och över taket intjänas den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). Kommunen har en försäkringslösning för FÅP:en där kommunen betalar in en premie löpande till försäkringsbolaget i stället för att redovisa denna som en skuld i balansräkningen.

Ansvarsförbindelsen, pensionsrätt intjänad före 1998 som inte redovisas som en skuld i balansräkningen, kommer minska till följd av utbetalningar är större än ränte- och basbeloppsuppräknings. Uppgifter om diskonteringsräntan för 2027 har inte beslutats ännu av SKR.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från december. För pensioner betalas särskild löneskatt med 24,26 %. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, löneöversyn, inkomstbasbelopp, räntor mm.

Förutsättningar nämnderna

Jämfört med budget 2026 har nämnderna fått följande generella ramförändringar i enlighet med KSAU:s direktiv:

Uppräkning	2027	2028	2029
Personalkostnader	Se nedan	Se nedan	Se nedan
Övriga kostnader	1,5%	1,5%	1,5%
Köp av huvudverksamhet	PKV	PKV	PKV
Externa intäkter	1%	1%	1%

Personalkostnader

Personalkostnader har räknats Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från april 2026 för 2027–2029. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramuppräkning för förtroendevaldas arvode, timlöner etc. kompenseras direkt i ramarna 2027 och centralt 2028–2029. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen enligt KPIF beräknas uppgå till 1,8 % för 2026 och 1,9 % för 2027. För 2028 och 2029 är KPIF 2,5 % respektive 2 %. KPI, vilken också tar hänsyn till förändring i ränta uppgår till 1,1 % 2026 och 2,1 % 2027. Uppräkningsunderlaget har en schablonuppräkning på 1,5 % som använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation. Kostnader för köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst, miljöverksamhet och placeringar inom IFO) räknas upp enligt PKV då dessa kostnader är relaterade till lön. Nämnderna har även erhållit tillskott avseende höjning av VA-taxa samt kompensation för ökade elpriser vid tecknande av nytt elavtal. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram.

Intäkter

Verksamheternas externa intäkter har schablonuppräknats med 1 %.

Internränta

Internräntan är beräknad till 2,5 %. Prognos för snitträntan för 2027 avseende kommunens låneportfölj är 2,33 %. Ränta för nyupplåning är beräknad på 2,7 %. Den taxefinansierade verksamheten betalar kommunens genomsnittliga låneränta, avstämningar sker löpande under året. Vid eventuell förändring av internräntan kommer teknisk justering att göras.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer SKR:s rekommendationer gällande lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42%) och avtalsförsäkringar (0,2 %). Gällande kollektivavtalad pension används Skandikons beräkning utifrån Melleruds kostnader för pensioner (8,3 %). Det totala personalomkostnadspålägget uppgår till 39,92 %. Nämndernas budgetramar är justerade till det lägre PO-pålägget. Eventuellt kommer justering av personalomkostnadspålägget göras efter prognos från Skandia, teknisk justering av ramar kommer göras med motsvarande belopp.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

Demografiska förändringar

Inför budgetarbetet 2027 har målgruppsberäkningar tagits fram för att bedöma kostnadsförändringar utifrån demografin. För kultur- och utbildningsnämnden minskar antalet barn i förskolan samt elever i grundskolan och gymnasieskolan. En beräkning av antalet elever utifrån Statisticons befolkningsprognos och snittkostnad per barn/elev exklusive lokalkostnader, visar på minskade kostnader det kommande året. För 2027 har volymjustering gjorts endast för gymnasieenheten i nämnden ram.

För socialnämnden ökar antalet personer över 80 år. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende ger en kostnadsökning. Ingen justering av socialnämndens ram har gjorts vilken innebär en effektivisering. Det är svårt att göra exakta beräkningar för äldreomsorgen då andelen som har behov av insatser och insatsernas omfattning kan variera mellan åren.

För 2028 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare men i något lägre takt medan antalet äldre ökar. Några justeringar av nämndernas ramar för 2028 och 2029 har inte gjorts utan denna post har budgeterats centralt med sammantaget med– 1,5 mnkr för 2028. För 2029 finns ingen ytterligare volymjustering inräknat då kostnadsminskningen för färre barn och elever motsvaras av en kostnadsökning för fler äldre inom hemtjänst och särskilt boende.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknings. Utbyggnad av VA-anslutningar inom vissa områden medför att taxorna måste höjas i framtiden.

Justering av nämndernas ramar

Tekniska justeringar av nämndernas ramar kommer att göras vid förändring av personalomkostnadspålägg och intern ränta. Även utfallet i årets löneöversyn kommer fördelas ut till nämndernas ramar från centralt anslag efter att budgeten är beslutad.

Av kommunstyrelseförvaltningens budget avser förfogandeanslaget 6,4 mnkr. Mer detaljer återfinns under kommunstyrelsens avsnitt.

Budget 2027

	KF, ÖF, VN, RE- VISION	KS SBF	KS KSF	BN	KUN	SN
Budget 2026	4 281	42 896	73 291	2 753	274 543	336 595
Justering från beslut i tidigare års budgetar mm						
Minskat anslag val	-400					
Utbildningskostnader förtroendevalda	100					
Ökat anslag räddningstjänst, ledningscentral			140			
Satsningar						
Kompensation för kapitalkostnader		2 305			215	
Tillfälligt anslag Vägverket Staket		500				
Kompensation för hyreshöjningar till följd av investeringar		440			140	400
LSS Busskort, från förfogandeanslaget			-50			50
Åtgärder/omdisponeringar, se under resp. nämnd						
Sänkning av förfogandeanslaget		-690	-270		-300	-540
			-1 965			
Volymjustering						
KUN volymjustering endast gymnasieverksamhet					-5 900	1 800
SN effektiviseringskrav					4 500	-1 800
Anslag enligt finansieringsprincipen						
			207		1 467	2 855
Uppräkningar						
Löneöversyn*						
Lönerevision serviceenheten**		1 007				
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	70	1 172	831	101	5 458	10 479
Övrig uppräkning 1,5 %	38	1 047	867	6	1 168	1 015
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-3	-620	-115	-15	-388	-750
Uppräkning interna intäkter		-1 540				
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)			286		720	202
Elavtal, minskar från förfogandeanslag		575	-585			10
Höjda VA-avgifter		95			30	30
Uppräkning kost/städ/lokalhyra		67	30		990	623
Tekniska justeringar						
Förändring PO-pålägg till 2027		219	75	2	514	873
Budget 2027	4 086	47 474	72 742	2 847	283 157	351 842

* Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

* Undantag görs för serviceenheten där det fördelas direkt i ram

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs koppling mellan ekonomi och verksamhet.

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte låta kommande generationer betala. Ekonomisk hushållning handlar om att styra både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Det är kommunfullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud. Kommunfullmäktige beslutade för 2024 och framåt om tre finansiella mål och sex mål för verksamheten som framgår under avsnitt *Vision och mål*. Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges mål som följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges målnuppfyllelse.

God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och att majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Avstämning av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandling av delårsbokslutet och i årsredovisningen.

En avstämning av helägda bolags ekonomiska mål utifrån ägardirektiv samt målnuppfyllelse görs av kommunfullmäktige i samband med behandling av årsredovisningen.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är betalda med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att kommunen långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättras. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försämras. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över tidsperioden.

Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag. För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Avstämning mot Kommunfullmäktiges finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
-----------------	-----------------	----------------	--------------	--------------

Soliditeten ska inkl. ansvarsförbindelsen vara oförändrad eller öka

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse %	30,3	31,1	31,6	31,2
Mål= ska oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 % (Budget 2023)	>22	>22	>22	>22

Investeringarna för den skattefinansierade delen ska under perioden finansieras med egna medel*

%	75	46	70	74
	>100	>100	>100	>100

Mål självfinansieringsgrad >100%

(*Resultat ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar inom skattefinansierad verksamhet finansiera investeringarna).

Målet mäts över en mandatperiod 2023-2026 och 2027-2030.

Resultatet ska minst uppgå till 2% av intäkter från skatter och utjämningsbidrag

Resultat %	1,8	1,8	1,2	-0,2
Mål %	2,0	2,0	2,0	2,0

Soliditeten Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Det är viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas för det försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Investeringsmålet mäts över mandatperioden, varvid utfallet kan vara lägre än 100 % något år och högre än 100 % något annat år. Enligt prognos 1 nås självfinansieringsgraden för 2022-2026 inkl.

överföringsbudget för 2027. Självfinansieringsgraden uppnås inte för kommande år. Detta beror dels på att investeringsplanen är upprättat utifrån från KF:s resultatmål på 2 %, vilket inte uppnås för 2027 till 2029, dels på ombyggnad av förskola.

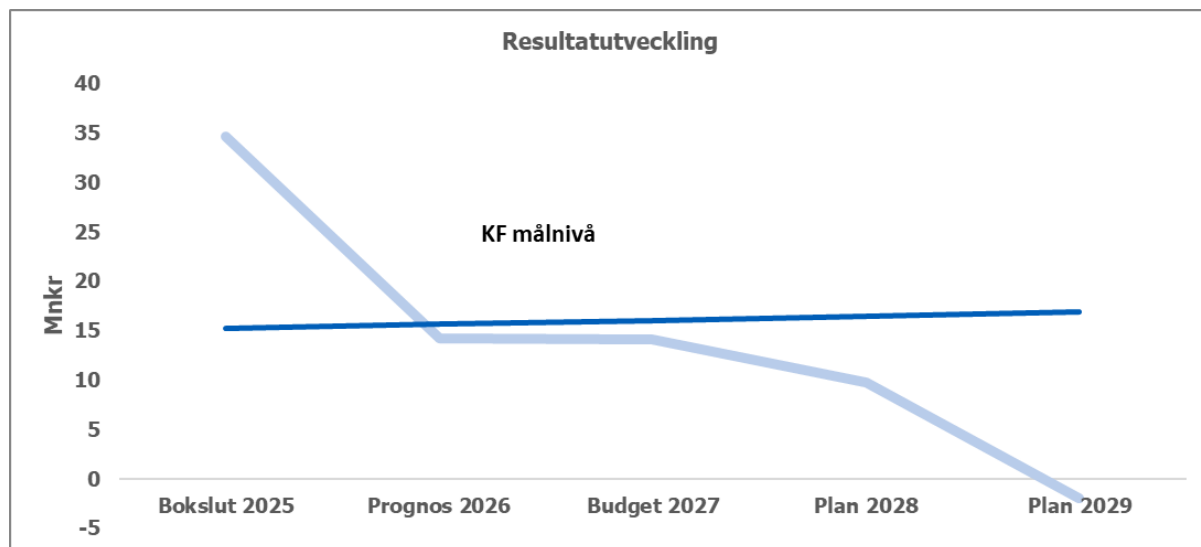
Resultatnivån uppnås inte för 2027. Resultaten försvagas till 2028 och 2029 uppnås inte balanskravet, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är ett minskat invånarantal. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2027. Ändras inte kommunens förutsättningar måste fortsatta anpassningar göras.

Ekonomisk analys

Resultat och kapacitet

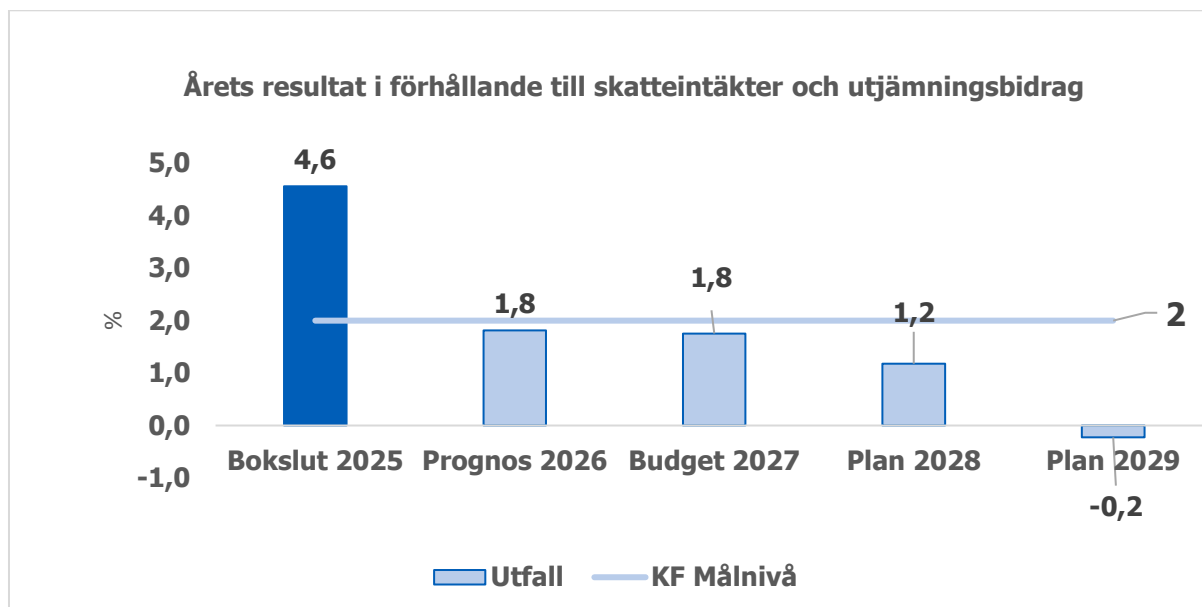
Kommunfullmäktiges resultatmål uppnås inte

För 2025 redovisades ett starkt resultat efter 2024 års låga resultat. Orsaken var dels sjunkande pensionskostnader, dels att verksamhetens nettokostnader minskade mot tidigare år. För 2026 beräknas ett resultat på +14,2 mnkr. Kommunen har haft en befolkningsminskning årligen från 2017. Enligt befolkningsprognosen fortsätter antalet invånare att minska, vilket medför minskade skatteintäkter. Trots anpassningar och åtgärder till 2027 uppnås inte kommunfullmäktiges målnivå på 2 % utan uppgår till 1,8 %. Resultaten försvagas sedan till 2028 och 2029 till följd av prognostiserad befolkningsminskning vilket medför att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna.

Diagrammet visar att de budgeterade resultaten sjunker.

Budgeterat resultat uppgår till 14 mnkr för år 2027. År 2028 och 2029 är de budgeterade resultaten 14,1 mnkr respektive 9,7 mnkr. I resultatet ingår inga jämförelsestörande poster. Trots att SKR prognostiserar en konjunkturuppgång med stark skatteunderlagstillväxt försvagas resultaten för 2028 och 2029, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är att antalet invånare fortsätter minska enligt befolkningsprognosen. Kommande år fortsätter barn och elevtalet att minska men i lägre takt samtidigt ökar antalet äldre. Enligt SKR ekonomiska analys av Mellerud behöver behovsminskningen i förskola, grundskola och gymnasieskola omsättas i lägre kostnader för att finansiera kostnadsökningen av antalet äldre annars försämras kommunens resultat och soliditet. Anpassning av kostnader måste fortsätta kommande år om inte förutsättningarna ändras.

Diagrammet visar årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag. Resultatmålet uppnås inte för 2026-2029.

Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Då kan en normal investeringsnivå för den skattefinansierade verksamheten skattefinansieras över en längre tidsperiod. Målet uppnås inte för 2027–2029. För att klara framtida investeringar samt den ökade åldrande befolkningen behöver resultatet ökas för planåren och uppgå till minst 2 % (ca 15 mnkr) av skatteintäkter och utjämningsbidrag annars försämras kommunens långsiktiga finansiella styrka.

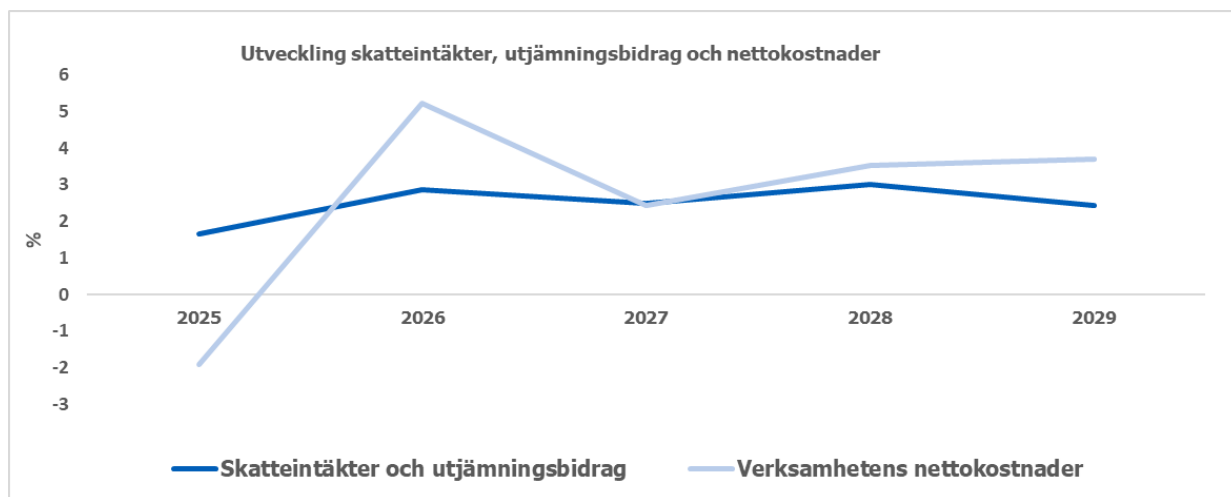
Resultatutveckling AB Melleruds bostäder

I koncernen ingår AB Melleruds Bostäder. Bolaget har inte beslutat budget för 2027 ännu utan detta görs under hösten. Enligt ägardirektivet ska bolaget generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. För 2025 uppgick resultatet efter finansiella poster till -3,7 mnkr till följd av ett planerat rivningsprojekt, vilket gör att målet på 1,2 mnkr över fyra år inte kommer nås. Prognosen för 2026 är att klara det budgeterade resultatet på 706 tkr.

Bolaget kommer de närmaste åren budgetera för resultat enligt ägardirektiven. Vakansgraden är, per 2026-04-30; 4 %. De stora underhållskostnader som bolaget har kommer innebära krav på effektivisering och nya billigare kostnadslösningar. Som ett led i detta har bolaget börjat utföra mer underhåll i egen regi och detta innebär en ökad kapacitet att genomföra fler underhålls- och reparationsarbeten.

Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna

En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Det går inte långsiktigt att ha kostnader som överstiger intäkterna. En låg inflation som innebar lägre pensionskostnader för 2025 än 2024 i kombination med att nämnderna hade låg kostnadsökning och budgetöverskott bidrog till att nettokostnaderna minskade till 2025. För 2026 beräknar nämnderna inga större överskott mot budget vilket medför en kostnadsökning på ca 5 %. För budgetåret och de övriga åren i planperioden ökar kostnaderna mellan 2,5 % och 4 %. Trots att SKR prognostiserar en konjunkturuppgång för 2027 och framåt ökar skatteunderlaget bara omkring 3 % de kommande åren. Detta beror på, enligt befolkningsprognosen, att invånare blir färre kommande år och medför minskade skatteintäkter i kombination att de generella statsbidragen inte värdesäkras.

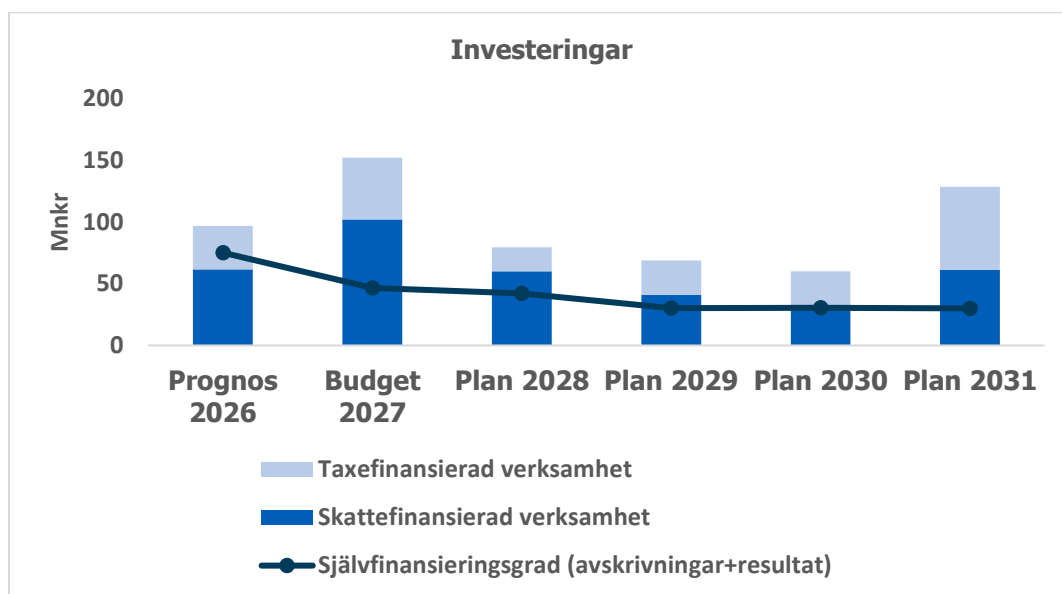

Diagrammet visar att verksamhetens nettokostnader ökar mer än skatteintäkter och utjämningsbidrag.

För att anpassa kostnader till de minskade intäkterna har åtgärder gjorts till 2027, vilket medför en låg nettokostnadsökning. För åren 2028 och 2029 ökar nettokostnaderna mer än skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket medför sjunkande resultat. Anpassning och åtgärder av nettokostnaderna måste fortsätta kommande år om kommunens förutsättningar inte ändras. Intäkter minskar normalt i takt med att invånarantalet minskar. Kostnaderna anpassas inte automatiskt efter förändrat invånarantal utan anpassningar och strategiska beslut krävs. Det är viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försämra kommunens finansiella styrka. Att kommunen inte håller sig till den kostnadsnivå som skatteintäkterna medger är den största risken för en stabil ekonomisk utveckling.

Hög investeringsnivå under perioden

Kommunen har ett omfattande investeringsbehov, framförallt inom VA men även inom gata- park- och fastighetsverksamheten där de investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste investeras. Investeringarna budgeteras till 138 mnkr för 2026, varav 50 mnkr avser affärsverksamheten. Totalt under perioden 2027–2031 budgeteras investeringarna till 427 mnkr, varav 166 mnkr avser affärsverksamheten. För planåret 2031 behöver ytterligare prioriteringar göras inom den skattefinansierade verksamheten. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Överföringsbudget till 2027 är enligt "Prognos 1" ca 35 mnkr varav 25 mnkr avser skattefinansierad verksamhet främst renovering av Kommunhuset och taxefinansierad verksamhet (Sanering ovidkommande Vatten).

Överföringsbudget från 2026 ca 35 mnkr enligt prognos 1, ingår i Budget 2027.

Investeringsnivån är hög i den skattefinansierade verksamheten för åren 2027–2028 och, vilket främst beror på ombyggnad av kommunhuset (20 mnkr), ombyggnad förskola (10 mnkr) och offentlig mark Sunnanå (10 mnkr).

COOP-huset ingår inte i investeringsplanen. Vid eventuell renovering/ombyggnad får detta behandlas i särskilt ärende till kommunfullmäktige med investeringsbehov, driftkonsekvenser och finansiering. Eventuell nyupplåning för detta projekt innebär ökade räntekostnader och minskad soliditet.

Investeringsbehovet är stort inom VA-verksamheten och uppgår till ca 154 mnkr mellan 2027–2031. Flertalet ledningar är byggda för decennier sedan och är nu uttjänta är en orsak. Högre reningskrav för avloppsvatten och dricksvatten en annan. Detta kommer medföra ytterligare höjning av taxan. Ändå har en översyn gjorts från tidigare plan och vissa projekt har utgått eller minskat i omfattning. Den största delen av investeringsplanen avser "Sanering ovidkommande vatten" med 60 mnkr. Det finns fyra verksamhetsområden upptagna enligt Vattentjänstplanen, varav Östra Järn är det näst största med 13 mnkr. Verksamhetsområde Köpmannebro finns med i planen med 40 mnkr år 2031 och ytterligare 40 mnkr efter planperioden. Tidigare utredningar för verksamhetsområdet visar att en konventionell VA-utbyggnad med en överföringsledning är dyrt och komplicerat. I arbete med att verkställa verksamhetsområdet planeras att utreda hur verksamhetsområdet för vatten och avlopp kan genomföras till en rimlig kostnad för berörda fastighetsägare och VA-kollektivet. Beloppen som finns upptagna i investeringsplanen är därför preliminära.

Självfinansieringsgrad %	2025	2026	2027	2028	2029
Självfinansieringsgrad inkl. tax.fin.	156	57	44*	66	60
Självfinansieringsgrad exkl. tax.fin.	194	75	46*	70	74

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året.

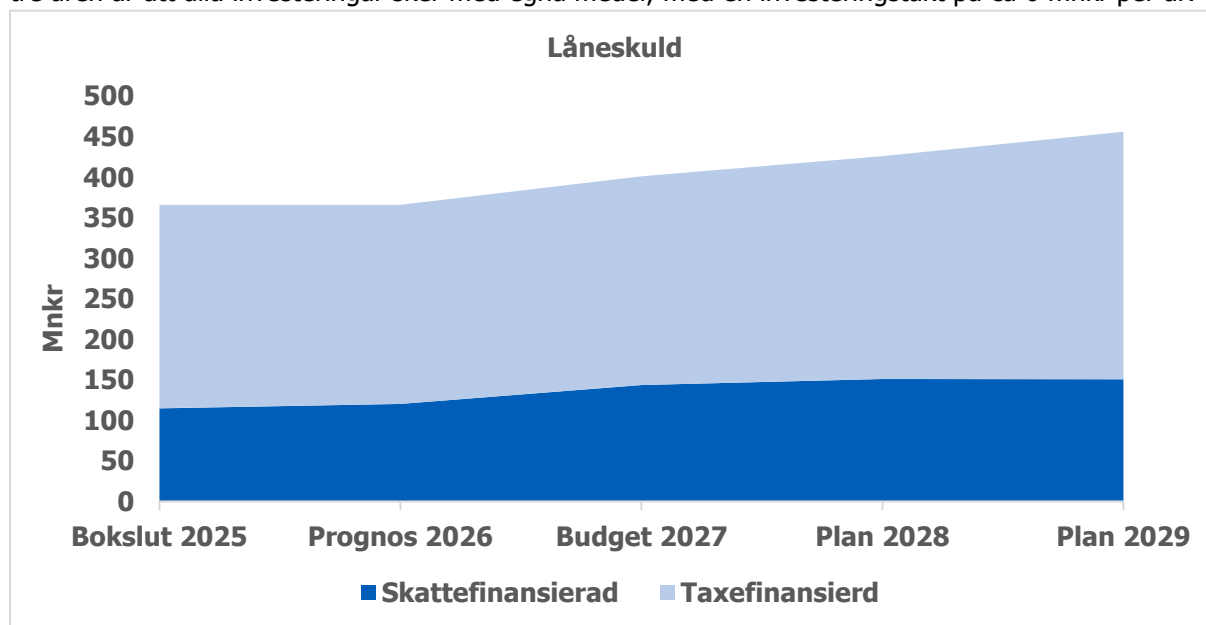
**) Självfinansieringsgrad inkl överföringsbudget. För den skattefinansierade delen finansieras den genom minskad likviditet*

För att uppnå fullmäktigemålet, att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel (resultat+ avskrivningar) under mandatperioden har anpassningar gjorts i investeringsplanen utifrån resultatmål på 2 % för åren 2027–2030. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2027–2030 uppnås inte självfinansieringsgraden totalt för perioden 2027–2030. För planåret 2031 behöver ytterligare prioriteringar göras inom den skattefinansierade verksamheten. Som tidigare nämnts har budgetarbetet främst varit inriktat på år 2027. Om inte resultatmålen på 2 % kommer uppnås inför 2028 till 2030 behöver investeringsplanen minskas i kommande års budgetarbete. Investeringsplanen är även avstämd utifrån att uppnå investeringsmålet för mandatperioderna 2023–2026, men för att nå investeringsmålet för perioden 2027–2030 måste resultaten förbättras. Enligt Prognos 1 kommer investeringsmedlet att uppnås för mandatperioden 2023–2026. Investeringarna inom den taxefinansierade delen behöver finansieras genom ökad nyupplåning.

Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften - självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100%. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet.

Investeringsutveckling AB Melleruds Bostäder

Bolagets investeringar är beräknade baserat på framtagna underhållsplan. Drygt 70% av fastigheterna är 40 år eller äldre. Åldern medför ett stort underhållsbehov. Investeringsplanen för de kommande två-tre åren är att alla investeringar sker med egna medel, med en investeringstakt på ca 6 mnkr per år.

Diagrammet visar att kommunens låneskuld ökar.

Låneskulden ökar

Den höga investeringsnivån inom främst den taxefinansierade verksamheten innebär att låneskulden ökar med 90 mnkr för perioden 2027-2029 och uppgår därefter till 456 mnkr. Ökad upplåning innebär ökade räntekostnader. VA-taxan kommer höjas ytterligare till följd av nyupplåning och höjda snitträntor. Inom VA-verksamheten finns en 10-årig investeringsplan som grund för beräkning av kommande taxor. Utifrån befolkningsprognosen med ett sjunkande invånarantal är det ytterst angeläget att undvika nyupplåning för den skattefinansierade verksamheten. För att undvika nyupplåning inom skattefinansierad verksamhet behöver resultatet förbättras alternativt investeringarna minskas ytterligare.

Låneskuld AB Melleruds bostäder

Låneskulden uppgick till 151 mnkr för 2025. Det finns ett stort underhållsbehov av till exempel stamreparering men planen är att finansiera investeringar och underhållsåtgärder med egna medel. Vid oförutsedda händelser kan nyupplåning bli nödvändig.

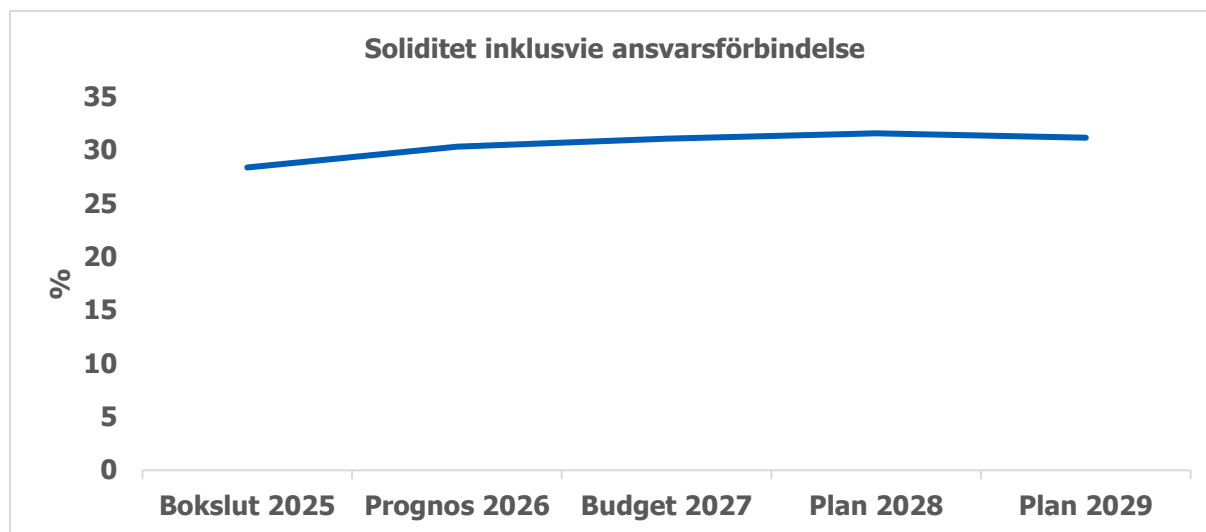
Risk och kontroll

Likviditeten minskar

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. I kortfristiga skulder ingår emellertid en semesterlöneskuld som utgör cirka 20–30 % av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 70–80 % tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Kassalikviditeten beräknas för 2027 till 95 % och sjunker under perioden till ca 70 %. Eftersom likviditeten är hög finansieras en del av investeringarna 2026 genom minskad likviditet. Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr i Dalslands sparbank.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen ökar något

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över tid inte försämras utan utvecklas i positiv riktning.

Diagrammet visar att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ligger relativt stabilt 2027-2029.

Det som påverkar soliditeten är resultatutveckling, investeringsvolym, nyupplåning och förändring av ansvarsförbindelsen för pensioner. Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att soliditeten ska vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Målet uppnås. Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Soliditeten exkluderat pensionsåtagande minskar däremot. Det är viktigt att soliditeten inte sjunker för det försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Soliditetsutveckling AB Melleruds bostäder

Enligt ägardirektivet ska bolaget sträva efter att ha en soliditet på minst 15 %. För 2025 var soliditeten 17,8 %. Bolaget har ett stort investeringsbehov. Planen är att underhållsåtgärder och investeringar ska finansieras genom egna medel och i så fall kommer soliditeten ligga på en jämn nivå. Om nyupplåning är nödvändig kommer soliditeten sjunka, vilket försämrar det finansiella handlingsutrymmet.

Kommunala borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande är en viktig del i bedömning av ekonomin i ett riskperspektiv. Villkoren för kommunens borgensåtagande regleras i kommunens finanspolicy. Grunden är en restriktiv hållning för borgensåtagande gentemot andra än helägda företag. Totalt har kommunen beviljat borgensåtagande med 217 mnkr. Av dessa är 177 mnkr (per 2025-12-31) ianspråktaget. AB Melleruds Bostäder står för den störst andelen med en borgensram på 190 mnkr, varav 151 mnkr är nyttjat. Kommunen har även mindre åtaganden för Nätaktiebolaget Biogas Brålanda, Stiftelsen Dal Västra Värmlands Järnväg, garanti för Swapar till Swedbank samt även solidarisk borgen för Kommuninvest samtliga förpliktelser. Borgensavgift tas ut av AB Melleruds Bostäder. Risken för borgensinfriande bedöms som liten.

Det finns även förpliktelse gällande ett avtal mellan kommunen (hyresvärd) och Vita Sandars Camping (hyresgäst), där kommunstyrelsen ska godkänna investeringar för hyresgästen som betalar dessa. Vid hyresförhållandets upphörande ska investeringar som gjorts i objektet och som är beslutade av kommunstyrelsen inlösas av hyresvärden enligt den då aktuella avräkningsrapporten som upprättats. Beloppet uppgår till 5,1 mnkr (per 2025-12-31).

Övrig risk

Kraftigt höga PFAS-värden har hittats på en plats i anslutning till brandstationen. Någon fördjupad undersökning eller vidare riskbedömning har inte gjorts ännu. Det finns dock en risk för framtida saneringskostnad.

Kommunalskatten oförändrad under perioden

Kommunalskatten är kommunens största intäktskälla. Melleruds skattesats uppgår till 22,60 kr/skr och föreslås vara oförändrad för planperioden. Senaste förändring av skattesatsen var 2011 då skatten sänktes med 9 öre i samband med skatteväxling. Melleruds skattesats är 1:25 högre än regionens genomsnitt som var 21:35 och 1:91 högre än rikets genomsnitt som var 20:69. Mätt i relation till rikets medelskatekraft utgör Melleruds beskattningsbara inkomst per invånare 78 %.

Känslighetsanalys

Område	Förändring	Kostnad/intäkt (Mnkr)
Löneökning inkl. PO	1%	-6,4
Köp av huvudverksamhet	1%	-0,9
Externa intäkter	1%	2,4
Inflation	1%	-3,3
Räntehöjning	1%	-0,9
Invånare	-50/-100 st	-4/-8
Förändrings skattesats	+/-1 kr	+/-22

Förändring i lön, köp av huvudverksamhet, externa intäkter och inflation utgår ifrån 2026 års budgeterade kostnadsnivå i den skattefinansierade verksamheten. Förändring i räntekostnader utgår från total låneportfölj inklusive derivat utan avdrag för den taxefinansierade verksamhetens andel i portföljen. Förändring i skatteintäkter utgår från SKR:s prognos för skatteintäkter 2027.

Avslutande kommentar

För 2025 redovisades ett starkt resultat efter 2024 års låga resultat. Orsaken var dels sjunkande pensionskostnader, dels att verksamhetens nettokostnader minskade mot tidigare år. För 2026 beräknas ett resultat på +14,2 mnkr.

Liksom flera kommuner i riket visar befolkningsprognosen att antalet invånare fortsätter sjunka, vilket medför minskade skatteintäkter. Trots anpassningar och åtgärder till 2027 uppnås inte kommunfullmäktiges målnivå på 2 % utan uppgår till 1,8 %. Även om SKR prognostiserar en konjunkturuppgång med stark skatteunderlagstillväxt försvagas resultaten till 2028 och 2029, vilket beror på en prognostiserad befolkningsminskning som medför att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna.

De demografiska förändringarna, med minskat antal barn och elever, en ökning av antalet äldre samt en långsammare ökning av personer i arbetsför ålder påverkar förutsättningarna för kommunen. Intäkter minskar normalt i takt med att invånarantalet minskar. Kostnaderna anpassas inte automatiskt efter förändrat invånarantal utan anpassningar och strategiska beslut krävs för att möta de minskade intäkterna. Förändras inte kommunens förutsättningar måste fortsatta anpassningar göras samtidigt som omfördelning av resurser måste ske för att möta den förändrade åldersstrukturen. En beräkning fram till 2030 utifrån befolkningsprognos och med nuvarande andel inom äldreomsorg visar på en kostnadsökning på ca 10 mnkr.

Samtidigt som anpassning sker i kommuner genomförs omfattande statliga reformer inom bland annat skolan som i flera fall kräver ökade personalresurser och förändrade arbetssätt. Reformerna kan enligt SKR:s beräkningar i viss mån kan vara underfinansierade. Det innebär också att kommunerna behöver hantera två delvis motverkande processer samtidigt: anpassa verksamheten till minskande elevunderlag och samtidigt möta nya statliga krav. Ytterligare en faktor som försvårar den långsiktiga planeringen är de olika statsbidragen, både generella som riktade, som är betydande tillskott i kommunens budget. I många fall är det även oklart om bidragen kommer förlängas eftersom beslut om statsbidrag fattas år för år.

Kommunen har ett omfattande investeringsbehov, framförallt inom VA men även inom gata- park- och fastighetsverksamheten där de investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste investeras. Självfinansieringsgraden för de skattefinansierade verksamheterna uppnås för mandatperioden 2023–2026, enligt nuvarande prognos, inklusive överföringsbudget till 2027. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2027–2030 uppnås inte självfinansieringsgraden totalt för perioden 2027–2030. För planåret 2031 behöver ytterligare prioriteringar göras inom den skattefinansierade verksamheten. Om inte resultatmålen på 2 % kommer uppnås inför 2028 till 2030 behöver investeringsplanen minskas i kommande års budgetarbete. Inom den taxefinansierade verksamheten är investeringsbehovet stort inom VA för sanering ovidkommande vatten och verksamhetsområde enligt VA-lagen och nyupplåning är nödvändig. Den ökade låneskulden bidrar i sin tur till ökade räntekostnader och medför högre taxenivåer.

Resultatutfall ett enskilt år är inte avgörande vid en bedömning av god ekonomisk hushållning. Det som är viktigt är den ekonomiska utvecklingen över tid i kombination med investeringsutvecklingen. Nyckeltalet soliditet är ett användbart mått i det sammanhanget. Soliditeten inklusive pensionsåtagande har ökat från 2015 från 0 % till 29 % år 2025. Trots nyupplåning ligger soliditeten på en stabil nivå. Det beror på att ansvarsförbindelsen inte längre ökar utan amorteras ned genom pensionsutbetalningar. Soliditeten exkluderat pensionsåtagande minskar. Likviditeten minskar men från en hög nivå.

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader och bedriva en finansiell planering för investeringarna om soliditeten ska hållas på en rimligt stabil nivå över tid. Den prognostiserade befolkningsminskningen, en hög investeringsnivå och det fallande resultatet innebär att åtgärder och anpassningar måste göras om inte kommunens förutsättningar ändras. Det är nödvändigt att budgetera med tillfredställande resultatnivåer för att möta framtida demografiska behov och kunna finansiera investeringar. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och mindre medel till verksamheten. Samtidigt som även ett minskat invånarantal innebär mindre skatteintäkter och på så sätt också medför mindre medel till verksamheten. Kommunens resultat i enlighet med kommunfullmäktiges finansiella mål ska uppgå till 2%. Detta är en miniminivå då kommunen står inför större investeringar. Resultatnivån måste över tid värdesäkra eget kapital och finansiera investeringarna annars försämras kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatreserv (RER). Balanskravet uppnås för åren 2027 och 2028 men inte 2029.

Mellan åren 2013 och 2023 var det möjligt för kommuner att avsätta en del av årets resultat till en resultatutjämningsreserv (RUR), för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kunde en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Kommunfullmäktige hade även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte fick överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Resultatutjämningsreserven uppgår till 29,3 mnkr, vilket motsvarar 4% av 2023 års intäkter från skatter och bidrag. Reservering av medel till resultatutjämningsreserv fick enligt lag göras sista gången i bokslut för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske till utgången av 2033.

Från och med 2024 ersätts resultatutjämningsreserven (RUR) med en möjlighet att reservera medel i en resultatreserv. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2024-12-18; §111, kan en reservering till RER göras av det lägsta av den del av årets resultat eller årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % eller 2 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning, beroende på om det egna kapitalet inklusive ansvarsförbindelsen är negativt. Kommunfullmäktige har även beslutat att RER inte får överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Medel kan även användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader av engångskaraktär till följd av nödvändig/större omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Medel kan även användas till större oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning.

Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital. Det finns ingen likvidfond som innehåller RUR. Vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället, - en ökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

Budgeterad balanskravsutredning Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Årets budgeterade resultat	15,5	14,1	9,8	-1,9
- Samtliga realisationsvinster				
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
-Återföring av orealiserade vinster och förluster				
Årets resultat efter balanskravsjustering				
-Reservering av medel till resultatreserv				
+ Användning av medel från resultatreserv				
+Användning av medel för resultatutjämningsreserv				
Årets balanskravs resultat	15,5	14,1	9,8	-1,9

Händelser av väsentlig betydelse

Avveckling av Dalslands miljö- och energiförbund

Samtliga kommunfullmäktige har fattat beslut om att avveckla Dalslands miljö- och energiförbund från och med 31 december 2026. Från och med 1 januari 2027 inrättas en gemensam miljönämnd. Verksamheten kommer att bedrivas genom avtalssamverkan, som bedöms öka möjligheten till styrning samt ge minskade kostnader. Den gemensamma nämnden placeras organisatoriskt i Melleruds kommun, som fungerar som värdkommun. En överenskommelse kommer tecknas mellan berörda kommuner.

Samverkan inom sociala området Mellerud – Bengtsfors

Melleruds kommun har sedan 2020 en gemensam organisation inom det sociala området tillsammans med Bengtsfors kommun. Den gemensamma organisationen bygger på avtalssamverkan. Samarbetet omfattar strategisk ledning och flera chefs- och specialistfunktioner inom socialtjänstens verksamhetsområden och syftar till att stärka kvalitet, kompetensförsörjning och långsiktig hållbarhet i båda kommunerna.

I december 2025 fattade Bengtsfors kommun beslut om budget där en skrivning ingick om att samverkan med Melleruds kommun ska upphöra. Under februari 2026 har ett politiskt maktskifte skett i Bengtsfors kommun och den nya politiska majoriteten har uttryckt avsikt att avsluta samarbetet. Med anledning av detta pågår nu en utredning och analys av vad ett eventuellt upphörande av samverkan skulle innebära för Melleruds kommun. När det gäller vår gemensamma organisation mellan Mellerud och Bengtsfors kvarstår avtalen i nuläget och någon uppsägning har ännu inte skett. I Bengtsfors planeras en extern genomlysning av ledning och styrningsprinciper, där även avtalssamverkan kommer att utvärderas som en del. I övrigt får vi i nuläget avvakta och se hur processen utvecklas vidare. I nuläget går det inte att med säkerhet bedöma omfattningen av de ekonomiska konsekvenserna, men Melleruds kommun bedömer att ett upphörande av samverkan kan påverka kommunens kostnadsnivå samt framtida organisatoriska förutsättningar inom det sociala området.

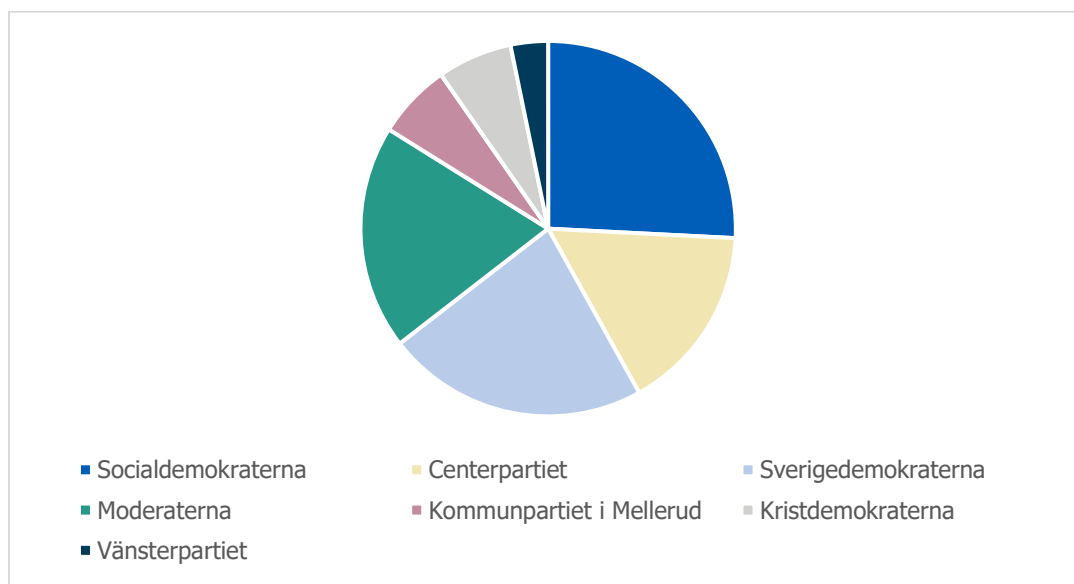
Den kommunala koncernen

Nämnder	Koncernföretag	Samägda bolag / kommunalförbund	Företag/ ägarintresse
Kommunstyrelsen	Melleruds Bostäder AB	Dalslands miljö- och energiförbund 31 %	Kommuninvest ekonomisk förening
Byggnadsnämnden		Visit Dalsland AB 19 %	Kommunassurans försäkring
Kultur- och utbildningsnämnden		Nätaktiebolaget Biogas Brälunda 18 %	Inera
Socialnämnden		Räddningstjänsten Fyrbodal 7 %	Sinfra ekonomisk förening
		Fyrbodals kommunalförbund 4 %	Bredbandsbolaget Netwest AB
			HBV

Bilden ovan beskriver den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande kommunala organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer, budget och skattesats.

Kommunfullmäktiges sammansättning 2026:

Bilden ovan visar kommunfullmäktiges sammanställning.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamheter.

Kommunala nämnder

Kommunernas nämndorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilka ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Förutom ovanstående nämnder finns även valnämnd, krisledningsnämnd, revisorer och överförmyndare.

Beskrivning koncern

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs huvudsakligen i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Kommunen tog ett strategiskt beslut för ett antal år sedan och avvecklade flera bolag för att undvika intressekonflikter och förbättra verksamheten. Det finns ett helägt bolag:

AB Melleruds Bostäder som är ett allmännyttigt bostadsbolag som styrs av ägardirektiv samt av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Samägda bolag/kommunalförbund

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunerna gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet.

Visit Dalsland AB ägs av kommunerna i Dalsland samt Vänersborg.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda ägs av Vänersborgs och Melleruds kommun samt driftsbolaget Biogas Brålanda.

Räddningstjänsten Fyrbodal bedriver räddningstjänst i Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla, Lysekil, Munkedal, Färgelandas och Melleruds kommun.

Fyrbodal kommunalförbund är ett av fyra regionala kommunalförbund i Västra Götaland. Det är en sammanslutning av 14 kommuner i Dalsland, norra Bohuslän samt nordvästra delen av Västergötland.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunkoncern

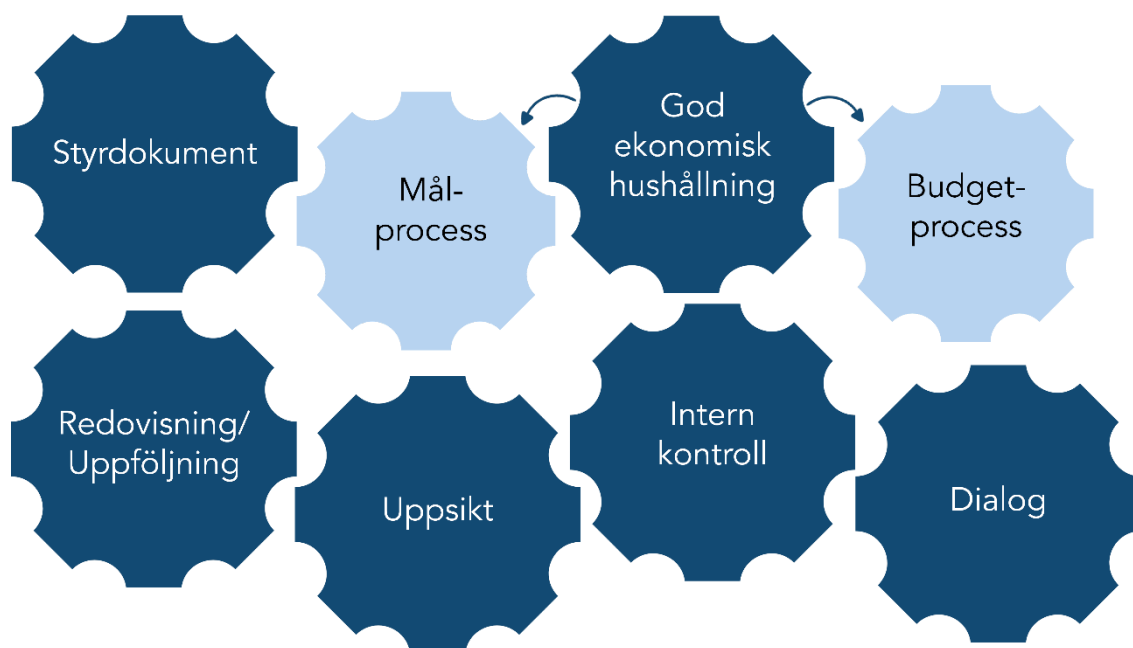
Kommunfullmäktige tillsätter representanter till Melleruds bostäder. Kommunen styr Melleruds bostäder via ägardirektiv och bolagsordning. Kommunstyrelsens uppsikt har utvecklats med regelbundna dialoger med Melleruds bostäders presidium. Bolagets prognoser och delårsrapport med prognos behandlas av fullmäktige. Bolaget konkretiserar fullmäktige mål i årliga styrelsemål, som är beslutade av styrelsen och uppföljning sker i delårsbokslut och bokslut.

Kommunalförbund styrs via förbundsordning.

Kommun

Styr- och ledningssystem

I kommunfullmäktiges beslutade styrdokument "Styr- och ledningssystem för Melleruds kommun" beskrivs bland annat målprocess, god ekonomisk hushållning, budgetprocess, redovisning, uppföljning, uppsikt, intern kontroll och dialog.

Figuren ovan visar processerna i styr- och ledningssystemet.

Styrdokument

I "Riktlinjer för styrdokument", som beslutats av kommunstyrelsen, anges struktur, terminologi och beslutsnivåer för Melleruds kommuns styrande dokument. Styrdokument som har beslutats av politiska organ samlas i kommunens författningssamling på kommunens hemsida.

Målprocess och God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. Kommunfullmäktige har för att främja en utveckling av god ekonomisk hushållning fastställt övergripande mål för ekonomi och verksamhet. Finansiella mål ska verka för att kommunens finansiella ställning inte försvagas. Fullmäktiges övergripande verksamhetsmål ska ha sin grund i visionen och sträcka sig från mandatperiodens andra år genom nästa mandatperiods första år. Nämnderna konkretiserar fullmäktigemålen i årliga nämnd mål, som

beslutas i respektive nämnd. Dessa följs upp via nyckeltal/ aktiviteter. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse. God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås helt eller delvis

Budget och uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar i juni om en budget. Budgeten innehåller en plan för de tre kommande åren bestående av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, driftbudget samt femårig investeringsplan. I driftbudgeten tilldelas varje nämnd en ram för kommande år. Under hösten tar nämnderna fram detaljbudgetar med nämndmål. Under året görs två uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet och årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen. Nämnderna bestämmer i vilken omfattning de vill ha uppföljningar från sina förvaltningar, flera av dem har uppföljningar månatligen.

Uppsikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppföljning av kommunens verksamheter har sin utgångspunkt i väsentliga avvikelser mellan budget, mål och utfall. Vid befarade underskott kallas nämnderna till dialog med kommunstyrelsens presidium för att redovisa åtgärder för att minska underskottet.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt har utvecklats med regelbundna dialoger med kommunalförbundet Dalslands Miljö- och energiförbund, Räddningstjänst Fyrbodol, Fyrbodol kommunalförbund, Visit Dalsland AB, Stiftelsen för Dalslands Kanal, Stiftelsen för Dal Värmlands Västra Järnväg och AB Melleruds Bostäder.

Regelbundna möte sker mellan AB Melleruds bostäders och kommunstyrelsens presidier.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för internkontroll. Enligt reglementet för interkontroll ansvarar varje nämnd att utifrån riskbedömningar anta en internkontrollplan. Uppföljning av nämndernas internkontroll och AB Melleruds Bostäder ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens system för internkontroll och föreslå förbättringar i de fall det behövs.

Kommunen är enligt lag skyldig att ha en visselblåsarfunktion för att förebygga och motarbeta allvariga oegentligheter som exempelvis muta, bedrägeri, stöld, jäv eller olämplig bisyssla inom kommunorganisationen. Visselblåsarfunktionen kan användas av såväl kommunens medarbetare som invånare. Ärenden som faller inom ramen för visselblåsarfunktionen utreds av en extern part

Dialog

Dialogträffar sker tre gånger under året mellan nämndpresidier, kommunfullmäktiges gruppleddare, kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunens ledningsgrupp i samband med budget, delårsbokslut och bokslut. Nämnderna föredras in ekonomiska ställning, måluppfyllelse, internkontroll samt utveckling, trender och risker inför kommande år.

Nämnder

Fotograf: Martin Gustavsson

Nämnder

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument samt har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen bereder ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen i Mellerud är även samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund, med mera som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har ett arbetsutskott, tillika ekonomiutskott, personalutskott, förhandlingsdelegation samt trafik- och krisledningsnämnd.

Verksamheten bedrivs i två förvaltningar, kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning. Samhällsbyggnadsförvaltningen utför också arbete åt byggnadsnämnden (genom bygglov, bygganmälan, strandskyddsdispens och enkla detaljplaner).

Ram 2027

Ramförändringar	Tkr KS	Tkr varav SBF	Tkr varav KSF
Budget 2026	116 187	42 896	73 291
Justering från beslut i tidigare års budgetar mm			
Ökat anslag räddningstjänst, ledningscentral	140		140
Satsningar			
Kompensation för kapitalkostnader	2 305	2 305	
Tillfälligt anslag till Vägverket, staket	500	500	
Kompensation för hyreshöjning	440	440	
LSS Busskort, från förfogandeanslaget	-50		-50
Åtgärder/omdisponeringar	-960	-690	-270
Sänkning av förfogandeanslaget	-1 965		-1 965
Anslag enligt finansieringsprincipen	207		207
Uppräkningar			
Lönerevision*			
Lönerevision serviceenheten	1 007	1 007	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	2 004	1 172	831
Övrig uppräkning 1,5 %	1 914	1 047	867
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-735	-620	-115
Uppräkning interna intäkter	-1 540	-1 540	
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)	286		286
Elavtal, minskar från förfogandeanslag	-10	575	-585
Höjda VA-avgifter	95	95	
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	97	67	30
Tekniska justeringar			
Förändring PO-pålägg till 2027	294	219	75
Budget 2027	120 216	47 474	72 742

* Löneuppräknig för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Förändring av budgetram till 2027. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Anslag räddningstjänstendrat ledningssystem, +140 tkr.
- Kompensation för ökade kapitalkostnader på SBF för bland annat Rådavallen, föreningshuset och asfalt, +2 305 tkr
- Bidrag till Vägverket för staket vid järnvägsspår, +500 tkr.
- Kompensation hyreshöjning på SBF för investeringar i skyddsrum, kommunförråd, badlandskap och laddplatser, +440 tkr.
- Åtgärder inom KS, -960 tkr. Se specifikation i tabell nedan.
- Förfogandeanslaget minskar med, -1 965 tkr.
- Anslag enligt finansieringsprincipen för KS över åren 2026–2028, enligt tabell nedan:

Anslag enligt finansieringsprincipen	tkr 2026	tkr 2027	tkr 2028
Kommunstyrelsen			
Genomförande av NIS2-direktivet	171	171	171
Genomförande av CER-direktivet	27	27	27
Kommunal anslutning till Utbetalningsenhet	9	9	9
Summa*	207	207	207

* Beloppen är ackumulerat totalbelopp över åren 2026–2028, det är inte ytterligare medel respektive år.

- Från förfogandeanslaget flyttas medel för LSS busskort till SN, -50 tkr
- *Från förfogandeanslaget flyttas medel för seniorkort 200 tkr, Campus Dalsland 320 tkr, Det goda livet i Dalsland 30 tkr, DVVJ 400 tkr, marknadsföring 200 tkr, och bredbandskoordination 150 tkr, ut till enheter inom i KSF.

Budget 2027 tkr	Plan 2028 tkr	Plan 2029 tkr
120 216	121 793	123 625

Åtgärder

Åtgärder	Tkr
Kommunstyrelsens förvaltning	
Utträde ur Svinesundskommittén	-85
Avslutat statsbidragsportalen	-35
Neddragning Mitt i Prick	-25
Neddragning budgetram, ospecificerat	-125
Summa kommunstyrelsens förvaltning	-270
Samhällbyggnadsförvaltningen	
Minskade fastighetskostnader Georgsgatan	-290
Minskade fastighetskostnader Blåklinten	-200
Allmänna neddragningar SBF	-200
Minskade köpta tjänster från KUN, lokalvård Ymer -300 tkr*	
Summa samhällsbyggnadsförvaltningen	-690
Summa Kommunstyrelsen	-960

** Stängning av Ymer innebär att KUN kommer köpa lokalvård från SBF. KUN:s ram minskar och SBF får mindre interna intäkter och måste anpassa kostnaderna därefter.*

Satsningar

Satsningar	tkr
Kompensation för kapitalkostnader	2 305
Tillfälligt bidrag Vägverket	500
Kompensation för hyreshöjning till följd av investeringar	440
Summa Kommunstyrelsen	3 245

I budgetram (KSF) ingår förfogandeanslaget med 6 300 tkr, varav nedan är reserverat.

Förfogandeanslaget	tkr
Ram 2027	6 300
<i>Varav intecknat nedan (maxbelopp)</i>	<i>-4 800</i>
Detaljplaner	-600
COOP-huset driftkostnad	-200
Vinterväghållning	-2 000
Volymförändring/IT-kostnader	-2 000
Återstår förfogandeanslaget	1 500

Förfogandeanslaget för 2027 uppgår till 6,3 mnkr. Förfogandeanslaget minskas med -3,9 mnkr från 2026. Reserverade medel för IT avser -2 mnkr, ökade elkostnader för nytt elavtal -0,6 mnkr (fördelats till nämnder) och -1,3 mnkr för årliga anslag som DVVJ, Campus Dalsland, seniorkort mm som tillförts respektive nämnds ram.

Det finns även en post reserverat för ökade kostnader för vinterväghållning, volymförändringar och IT-kostnader. I KUN:s budget finns en avdragspost för volymförändringar gällande minskade elever för gymnasieskolan. Om prognosen avviker mycket från verkligt utfall kan avdragsposten behöva justeras.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2027–2031.

Byggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet, med undantag av den översiktliga fysiska planeringen, som handhas av kommunstyrelsen.

Nämndens ansvarsområden omfattar

Myndighetsutövningen gällande fysisk planering innefattar bland annat detaljplaner, områdesbestämmelser, bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked, byggkontroll och tillsyn, samt mätning, kartproduktion och GIS-samordning samt strandskyddsdispenser.

Ram 2027

Ramförändringar	Tkr
Budget 2026	2 753
<i>Uppräkningar</i>	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden, samt uppräkning av köpta tjänster SBF	101
Övrig uppräkning 1,5 %	6
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-15
<i>Tekniska justeringar</i>	
Förändring PO-pålägg till 2027	2
Budget 2027	2 847

Budget 2027 Tkr	Plan 2028 Tkr	Plan 2029 Tkr
2 847	2 841	2 833

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2027–2031.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden bedriver i enlighet med skollag, läroplaner och förordningar förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare samt lärvux. Det åligger även kultur- och utbildningsnämnden att ansvara för korttidstillsyn av skolorngdom över 12 år (FSO) utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov. Nämnden har vidare till uppgift att utifrån bibliotekslagen leda kommunens biblioteksverksamhet.

Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för kommunal musikskola, allmänkulturell verksamhet utlokaliserade högskolekurser, uppdragsutbildning och Kulturbruket på Dal (självförvaltningsorgan). Därtill ansvarar nämnden även för Ungdomens Hus som arbetar med att ge ungdomar en meningsfull

Ram 2027

Ramförändringar	Tkr
Budget 2026	274 543
Satsningar	
Kompensation för kapitalkostnader	215
Kompensation för hyreshöjningar till följd av investering	140
Åtgärder/omdisponeringar	-300
Volymjustering	-5 900
KUN volymjustering endast gymnasieverksamhet	4 500
Anslag enligt finansieringsprincipen	1 467
Uppräkningar	
Löneöversyn*	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	5 458
Övrig uppräkning 1,5 %	1 168
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-388
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)	720
Höjda VA-avgifter	30
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	990
Tekniska justeringar	
Förändring PO-pålägg till 2027	514
Budget 2027	283 157

* Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Förändring av budgetram till 2026. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Kompensation för ökade kapitalkostnader på KUN för datorer, +215 tkr.
- Kompensation för hyreshöjning på KUN för investeringar i laddplatser och Rådaskolans låssystem, totalt +140 tkr.

- Mindre köpta tjänster SBF, lokalvård Ymer, -300 tkr.
- Anslag enligt finansieringsprincipen för KUN över åren 2026–2028, enligt tabell nedan:

Anslag enligt finansieringsprincipen	tkr 2026	tkr 2027	tkr 2028
Kultur- och utbildningsnämnden			
Skärpta villkor för friskolor	18	54	63
Utökad insyn i enskilda huvudmän	18	0	0
Stärkt trygghet och studiero i skolan	99	99	99
Reglering av lärarnas undervisningstid	0	1 089	2 178
Mobilförbud i skolan	0	9	81
Stödundervisning	81	81	486
Tioårig grundskola	81	81	162
Skolor mot brott	54	54	54
Avskaffande av nationellt prov i lågstadiet	0	0	-9
Nytt betygssystem	0	0	-27
Kartläggningsmaterial SV 2	0	0	9
Obligatoriska standardiserade texter	0	0	99
Summa*	351	1 467	3 195

* Beloppen är ackumulerat totalbelopp över åren 2026–2028, det är inte ytterligare medel respektive år.

- Volymförändring: Enligt befolkningsprognosen minskar antalet barn i förskolan samt elever i grundskolan och gymnasieskolan minskar. En beräkning av antalet elever utifrån befolkningsprognosen och snittkostnad per barn/elev exklusive lokalkostnader (Kolada), visar på minskade kostnader det kommande året med -5,9 mnkr. För 2027 har volymjustering gjorts endast för gymnasieenheten i nämnden ram avseende interkommunal ersättning (-1,4 mnkr). Om barn- och elevutvecklingen följer befolkningsprognosen innebär detta mer resurser per barn och elev för 2027. För 2028 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare men i lägre takt. Någon justering av ramarna för 2027 och 2028 har inte gjorts i nämndens ram utan en justering har gjorts på finanssen.

Budget 2027 tkr	Plan 2028 tkr	Ram 2029 tkr
283 157	287 372	289 392

Någon justering av nämndernas ramar för 2027 och 2028 utifrån volymförändringar har inte gjorts.

Satsningar

Satsningar	tkr
Kompensation för kapitalkostnader	215
Kompensation för hyreshöjningar till följd av investering	140
Summa Kultur- och utbildningsförvaltningen	355

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Mindre köpta tjänster SBF, lokalvård Ymer	-300
Summa kultur- och utbildningsnämnden	-300

Förskola

	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Förskola 1–5 år, (antal platser)	342	330	316	309

Tabell: Prognos 2026–2029 enligt Statisticons befolkningsprognos och inskrivningsgrad enligt Kolada (84%)

Fritidshem

	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Fritidshem 6–12 år (antal platser)	361	335	329	318

Tabell: Prognos 2026–2029 enligt Statisticons befolkningsprognos, (baserad på Koladas inskrivningsgrad 53 %).

Grundskola

	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Antal elever 6–15 år	963	929	927	898

Tabell: Prognos 2026–2029 enligt Statisticons befolkningsprognos

Gymnasieutbildning

	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Antal elever 16–18 år	324	310	291	296

Tabell: Prognos 2026–2029 baseras på Statisticons befolkningsprognos.

Elever som tillkommer är de överåriga. Läsåret 25/26 är det cirka 35 elever som är överåriga, samt 17 elever inskrivna på introduktionsprogram (IM), som kommer att bli överåriga. Antal köpta platser för samma period är 255 elever.

Kulturverksamhet

I Kulturskolans verksamhet var under 2025 cirka 250 elever inskrivna. Melleruds kommunbibliotek hade 2025 cirka 43 000 besökare och Kulturbruket ca 12 200 besökare.

Övrigt

Utifrån det politiska målet "en skola i toppklass" har ett omfattande arbete med att öka den låga måluppfyllelsen i grundskolan påbörjats. Detta tar sin utgångspunkt i dokumentet "handlingsplan för ökad måluppfyllelse - en skola i toppklass". Bland de centrala delar som presenteras där finns satsningen på tidiga insatser, rekryteringen av behörig personal och vikten av att bygga en professionell organisation. Med flera stora reformer på gång inom de närmsta åren (nya läroplaner, tioårig grundskola, lärarnas planeringstid). En ny läroplan kommer främst kräva mycket tid av organisationen att genomföra medan reformen kring lärarnas planeringstid kan medföra stora ekonomiska utmaningar. Hur stora kostnaderna blir är svårt att förutsäga men sannolikt handlar det om ett antal miljoner i en kommun av Melleruds storlek. Det är också viktigt att nämna den anpassade grundskolan som en osäkerhetsfaktor i ekonomiska sammanhang. Ett ökat antal elever mottagna i anpassade grundskolan kommer medföra kraftigt höjda kostnader när eleverna går vidare till anpassade gymnasieskolan. Då Melleruds kommun inte bedriver någon sådan gymnasieutbildning i egen regi kommer de interkommunala kostnaderna att öka.

Nettokostnadsavvikelse

För 2025 var nettokostnadsavvikelse för grundskoleverksamheten enligt preliminära uppgifter 1,8 % högre än referenskostnaden. En orsak till detta är skolskjutskostnader. Enligt SKR är kostnader för skolskjuts mycket höga och är mer än dubbelt så dyra som utjämningsystemet beräknar. Det finns endast 30 kommuner i landet som har högre kostnader per skolskjuts räknat per elev. Kommunen har även fler skolor än vad som kompenseras för i det kommunala utjämningsystemets beräknade behov.

Preliminära nettokostnadsavvikelsen 2025 för gymnasieskolan var 9 % under referenskostnaden. Preliminära nettokostnadsavvikelsen 2025 för förskolan var 13 % lägre än referenskostnaden. Kommunen har en lägre andel inskrivna barn än riket och likande kommuner. Lokalkostnaderna i förskolan är också låga i jämförelse med riket och liknande kommuner. Förändringar har genomförts i organisationen utifrån ett minskande barnantal.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2027–2031.

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolgång över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för arbetsmarknads- och integrationsarbete.

Ram 2027

Ramförändringar	Tkr
Budget 2026	336 595
Satsningar	
Kompensation för hyreshöjningar till följd av investeringar	400
LSS Busskort, från förfogandeanslaget	50
Åtgärder/omdisponeringar	-540
Volymjustering	1 800
Effektiviseringskrav	-1 800
Anslag enligt finansieringsprincipen	2 855
Uppräkningar	
Löneöversyn*	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	10 479
Övrig uppräkning 1,5 %	1 015
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-750
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)	202
Elavtal, minskar från förfogandeanslag	10
Höjda VA-avgifter	30
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	623
Tekniska justeringar	
Förändring PO-pålägg till 2027	873
Budget 2027	351 842

* Löneuppräkning för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när löneöversyn är klar.

Förändring av budgetram 2026. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Kompensation för hyreshöjning på SN för investeringar i utemiljö på Fagerlid SÄBO, brand-skyddsåtgärder och laddplatser, totalt +400 tkr.
- Anslag från förfogandeanslaget för LSS busskort, +50 tkr.
- Allmän neddragning, -540 tkr.
- Anslag enligt finansieringsprincipen för KUN över åren 2026–2028, enligt tabell nedan:

Anslag enligt finansieringsprincipen	tkr 2026	tkr 2027	tkr 2028
Socialnämnden			
Medicinskt ansvarig för REHAB	135	270	270
Språkkrav i äldreomsorgen	72	144	126
Obligatoriska hyresgarantier till barnfamiljer	54	54	54
Aktivitetskrav	972	1 935	1 935
Fler verktyg till socialtjänsten när samtycke saknas	0	396	396
Drivkrafter för biståndshandläggare	0	-144	-234
Fast omsorgskontakt		200	
Summa*	1 233	2 855	2 547

** Beloppen är ackumulerat totalbelopp över åren 2026–2028, det är inte ytterligare medel respektive år.*

- Volymförändring: För socialnämnden ökar antalet personer över 80 år. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende ger en kostnadsökning med 1,8 mnkr för 2027. Ingen justering av Socialnämndens ram har gjorts vilket innebär en effektivisering. Det är svårt att göra exakta beräkningar för äldreomsorgen då andelen som har behov av insatser och insatsernas omfattning kan variera mellan åren.

Budget 2027 tkr	Plan 2028 tkr	Plan 2029 tkr
351 842	353 899	353 175

Någon justering av nämndernas ramar för 2027 och 2028 utifrån volymförändringar har inte gjorts detta har budgeterats centralt.

Satsningar

Satsningar	Tkr
Kompensation för hyreshöjningar till följd av investering	400
LSS Busskort, från förfogandeanslaget	50
Summa Socialförvaltningen	450

Åtgärder

Åtgärder	Tkr
Allmän neddragning	-540
Summa Socialförvaltningen	-540

Socialförvaltningen har gjort ett stort arbete med kostnadseffektiviseringar för att komma i budgetbalans. För 2021 gjorde förvaltningen ett överskott jämfört med budget om 5,7 miljoner och för 2022 ett överskott jämfört med budget om 8,6 miljoner. Till 2023 fick nämnden besparingar motsvarande 6,2 miljoner, detta i kombination med volymökningar inom hemtjänsten och köpt vård ledde till ett resultat 2023 om -7,8 miljoner. För 2024 fick nämnden besparingar motsvarande ytterligare 5,8 miljoner. Sammantaget har förvaltningen vidtagit kostnadseffektiviseringar 2023–2024 omfattande 12 miljoner år 2023–2024 (plus omhändertagit ökade kostnader familjehem omfattande ca 2 miljoner). Bokslut för 2024 visade ett underskott mot budget om -3,3 miljoner. För 2025 fick nämnden besparingar med 3,3 mnkr. Under 2025 genomförs kostnad per brukare undersökning. Resultat för hemtjänsten indikerar att kostnaden per utförd timme minskat 18% för 2024 jämfört med 2021.

Under 2025 gjordes fler åtgärder för budget i balans och kostnadskontroll inom äldreomsorgen, bland annat uppstart av seniormottag och uppdaterade riktlinjer för ekonomiskt bistånd, vilket var särskilt viktigt med anledning av den kommande befolkningsutvecklingen där andelen äldre ökar. Bokslutet för 2025 hade nämnden ett underskott på 1,9 mnkr. Till 2026 minskades nämndens ram med 3,3 mnkr samtidigt erhöles kompensation för ökade volymer inom äldreomsorgen med 2,6 mnkr. Till 2026 upphörde det prestationsbaserade statsbidraget som kunnat användas fritt i verksamheten på ca 7 mnkr vilket innebär en effektivisering för nämnden med motsvarande belopp.

Volymmått

	2026	2027	2028	2029
Antal boende SÄBO	45 demens 52 somatik	45 demens 52 somatik	54 demens 52 somatik	54 demens* 59 somatik*
Antal hemtjänsttagare	230	232	234	237
Antal beslut om bostad med särskild service enligt LSS	16 gruppboende 27 serviceboende	16 gruppboende 26–30 serviceboende	16 gruppboende 26–30 serviceboende	16 gruppboende 26–30 serviceboende

**Eventuellt ställa om mellan demens och somatik*

Befolkningsutvecklingen är en utmaning både genom volymökningar inom äldreomsorgen och genom att befolkningen i arbetsför ålder kommer minska. Den demografiska utvecklingen framöver är idag väl känd, men det är betydligt mer osäkert hur det kommer att påverka behoven av särskilt boende eftersom fler faktorer än ålder påverkar. Exempelvis av att äldre är friskare allt högre upp i ålder och att tillgång till välfärdsteknik, kvalificerad hemtjänst, förebyggande insatser och hemsjukvård kan påverka äldres möjligheter att bo kvar längre hemma.

Volymerna inom hemtjänst har legat relativt stabilt sett över åren men för 2024 syns en tydlig ökning (ca 20%) av antalet personer som behöver hemtjänst. Antalet brukare låg under 2023 på i snitt strax under 350 brukare till att under 2025 ligga på i snitt 418 per månad. Under 2025 ser vi en ökning med cirka 31 brukare mellan januari och december vilket motsvarar ungefär 7–8% ökning under året.

I nuläget bedömer nämnden att kommande behov av SÄBO-platser kan tillgodoses dels genom att det idag finns tomställda platser på SÄBO och dels genom omflyttning av verksamhet inom befintliga lokaler.

Inom stöd och service är ålderssnittet högt på bostad med särskild service. Framåt ser förvaltningen sannolikt en fortsatt avveckling av gruppboende och behov av viss utökning av serviceboende. År 2025 avvecklades PD Lundgrensgatan gruppboende samt Blåklintens boende för barn och unga.

Nettokostnadsavvikelse

Den procentuella nettokostnadsavvikelsen inom äldreomsorgen har minskat 2,5% (4 mnkr) mellan 2024 och 2025, vilket är ett tecken på en viss effektivisering och kostnadskontroll. Samtidigt kvarstår en utmanande ekonomisk situation inom socialnämndens område, inte minst till följd av den demografiska utvecklingen.

Melleruds minskande befolkning innebär att fasta kostnader för omsorgsverksamhet fördelas på färre invånare, vilket driver upp kostnaden per person. Samtidigt ökar andelen äldre med omfattande behov, vilket ställer krav på fortsatt anpassning av verksamhet, bemanning och arbetssätt. Anledningarna till det högre kostnadsläge inom äldreomsorgen är flera; högre volymer inom hemtjänsten än förväntat utifrån demografi, högt nyttjande av korttidsvården, höga snittlöner för undersköterskor, höga kostnader för lokaler och kost jämfört med andra. Arbete med effektiviseringar och anpassningar sker löpande.

Nettokostnadsavvikelse inom individ och familjeomsorgen har minskat med 3,2 % (1 mnkr) mellan 2024 och 2025 och är nu 14 % högre än referenskostnaden. Bryter man ned detta ser man att det är inom barn och ungdomsvården som Mellerud sticker ut. En hög andel barn som vårdas i familjehem medför en hög kostnad.

För LSS området ligger Mellerud på en positiv nettokostnadsavvikelse och verksamheten kostar således mindre än förväntat. Inom LSS minskar behovet av bostad med särskild service medan behovet av övriga insatser LSS bland annat korttidsvistelse ökar markant 2024–2025.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2027–2031.

Ekonomiska rapporter

Fotograf: Karolina Hultman Wessman

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	215,3	232,4			
Verksamhetens kostnader	-899,3	-950,9			
Avskrivningar	-38,7	-42,0			
Verksamhetens nettokostnader	-722,7	-760,4	-778,8	-806,4	-836,2
Skatteintäkter	456,0	462,2	478,7	497,4	513,6
Generella statsbidrag och utjämning	303,4	318,9	322,0	327,5	331,2
Verksamhetens resultat	759,4	20,7	21,9	18,6	8,7
Finansiella intäkter	6,5	2,1	1,9	1,9	1,9
Finansiella kostnader	-8,5	-8,7	-9,7	-10,7	-12,5
Resultat efter finansiella poster	34,6	14,2	14,1	9,7	-1,9
Extraordinära poster					
Årets resultat	34,6	14,2	14,1	9,7	-1,9

Balansbudget

Belopp i Mnkr	Bok- slut 2025	Pro- gnos 2026	Bud- get 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Materiella anläggningstillgångar	817,7	872,3	956,9	993,2	1018,9
Finansiella anläggningstillgångar	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Summa anläggningstillgångar	838,7	893,4	978,0	1014,3	1040,0
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Fordringar	80,2	80,2	80,2	80,2	80,2
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	104,4	63,9	28,3	26,8	29,1
Summa omsättningstillgångar	194,1	153,6	118,0	116,5	118,8
SUMMA TILLGÅNGAR	1032,8	1047,0	1096,0	1130,8	1158,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	472,9	472,9	487,0	501,1	510,8
- varav resultatutjämningsreserv	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
- varav resultatreserv	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	34,6	14,2	14,1	9,7	-1,9
Summa Eget kapital	472,9	487,0	501,1	510,8	508,9
-varav resultatutjämningsreserv	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
-varav resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Andra avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Skulder					
Långfristiga skulder	396,8	396,8	431,8	456,8	486,8
Kortfristiga skulder	156,2	156,2	156,2	156,2	156,2
Summa skulder	553,1	553,1	588,1	613,1	643,1
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1032,8	1047,0	1096,0	1130,8	1158,8
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	186	170	160,7	153,9	147,8
b) Övriga ansvarsförbindelser	217	217	217	217	217

Kassaflödesbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	34,6	14,2	14,1	9,7	-1,9
Justering för av- och nedskrivningar ¹⁾	38,7	42,0	42,5	43,0	43,0
Förändring av pensionsavsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av övriga avsättningar	0,0				
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-1,7				
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	71,7	56,1	56,5	52,7	41,0
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	5,3				
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	1,7				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-3,0				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	75,6	56,1	56,5	52,7	41,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-1,1				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-51,4	-96,6	-127,1	-79,3	-68,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2,3				
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	3,3	0,0			
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-47,0	-96,6	-127,1	-79,3	-68,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	0,0	0,0	35,0	25,0	30,0
Amortering av skuld	0,0				
Ökning långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	0,1				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0,1	0,0	35,0	25,0	30,0
Periodens kassaflöde	28,7	-40,5	-35,6	-1,6	2,4
Likvida medel från årets början	75,6	104,3	63,9	28,3	26,7
Likvida medel vid årets slut	104,3	63,9	28,3	26,7	29,1

Driftbudget per nämnd

Nämnd	Belopp i Mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunfullmäktige		3,0	4,2	4,1	4,1	4,5
Kommunstyrelsen		101,5	116,9	120,2	121,8	123,6
- Administrativ förvaltning		69,3	72,8	72,7	73,9	75,0
- Samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner)		32,2	44,1	47,5	47,9	48,6
- varav Fjärrvärmeverksamhet			6,5			
Byggnadsnämnden		2,6	2,9	2,8	2,8	2,8
Kultur- och utbildningsnämnden		266,7	281,1	283,2	287,4	289,4
Socialnämnden		344,3	346,1	351,8	353,9	355,2
Summa nämnder		718,1	757,7	762,2	770,0	775,5
Finansförvaltning¹⁾		4,7	2,7	16,7	36,3	60,7
Verksamhetens nettokostnader		722,7	760,4	778,8	806,4	836,2

1) Avser pensioner, arbetsgivaravgifter, internränta, avtalsförsäkringar, kompensation löneökningar 2027–2029

Investeringsbudget per nämnd

Nämnd Belopp i mnkr	Bok- slut 2025	Pro- gnos 2026	Bud- get 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	50,8	92,7	88,4	74,7	63,2	54,9	122,3
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>	<i>33,4</i>	<i>58,5</i>	<i>63,2</i>	<i>55,4</i>	<i>35,2</i>	<i>27,9</i>	<i>55,2</i>
varav kommunstyrelsens förvaltning	1,2	7,7	11,6	4,4	3,0	4,0	4,0
varav administrativa förvaltningen SBF	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
varav fastighetsverksamhet	18,0	31,7	31,3	28,2	20,7	12,2	34,8
varav gata- och parkverksamhet	13,4	18,0	18,3	21,0	9,0	8,5	13,6
varav offentlig renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav serviceenheten	0,9	0,9	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6
varav Rådahallen	0,0	0,2	0,2	0,2	0,7	1,4	1,0
<i>Affärsdrivande verksamhet</i>	<i>17,4</i>	<i>34,2</i>	<i>25,2</i>	<i>19,3</i>	<i>28,0</i>	<i>27,1</i>	<i>67,1</i>
varav renhållningsverksamhet	0,2	4,0	5,3	0,3	0,3	0,3	0,3
varav VA-verksamhet	17,1	29,8	17,8	17,9	26,1	26,5	66,5
varav fjärrvärmeverksamhet	0,1	0,4	2,2	1,1	1,6	0,3	0,3
Byggnadsnämnden	0,1	0,4	0,2	0,5	0,2	0,2	1,0
Kultur- och utbildningsnämnden	1,0	2,5	2,0	3,0	4,2	3,8	4,0
Socialnämnden	0,7	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Summa nämnder netto	52,6	96,3	91,7	79,3	68,7	60,0	128,3
<i>-Varav skattefinansierat</i>	<i>35,2</i>	<i>62,2</i>	<i>66,5</i>	<i>60,0</i>	<i>40,7</i>	<i>33,0</i>	<i>61,3</i>
<i>-Varav taxefinansierat</i>	<i>17,4</i>	<i>34,2</i>	<i>25,2</i>	<i>19,3</i>	<i>28,0</i>	<i>27,1</i>	<i>67,1</i>
Summa nämnder netto	52,6	96,3	91,7	79,3	68,7	60,0	128,3

Överföringsbudget tillkommer 2027.

Investeringsplan

Objekt Mnkr Övergripande	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029	Budget 2030	Budget 2031	Start- besked
Tekniska övergripande	300	300	300	300	300	
Summa Övergripande	300	300	300	300	300	
Kommunstyrelsens förvaltning						
Mark eller fastighetsköp	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Nya övergripande verksamhetssystem	5 000					
IT inventarier	4 010	3 150	1 750	2 750	2 750	
e-Arkiv	150					
Politikerdatorer	700					
Tillväxt, Utemiljö, Lekplats DC	550					
Kommunchef, Diverse inventarier KS	200	200	200	200	200	
Summa Kommunstyrelsens förvaltning	11 610	4 350	2 950	3 950	3 950	
Fastighetsenheten						
Nya eller utbyte komponenter (huvudsak vent)	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Diverse inventarier	500	500	500	500	500	
Bryggor Sunnanå, utbyte					2 000	
Bryggor norra hamnen					1 200	
Sunnanå strandpromenad /parkeringar					500	
Sunnanå hamn utemiljöer						
Vita Sannar toalett norra stranden					1 700	
Tillgänglighetsanpassning kommunhus	3 000					
Tak, fasad och ventilation Kommunhuset	10 000					
Övergripande renovering av skollokaler	500	500	500	500	500	
Låssystem skolor			700			
Solceller					3 500	
Takbyte	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Ventilation efter besiktningar	2 000	2 000	2 000		4 000	
Laddplatser kommunala fastigheter (lagkrav)	1 000	1 000	700	700		
Energibesparingsåtgärder	500	500	300	500	500	
Uppdatering av utemiljö skolor (1 skola/år)	500	500	500	500	500	
Föreningshuset Åsensbruk	2 000				3 000	
Åsebro gymnastik omklädning		1 000	3 500		500	
Åsebro utbyggnad av gymnastiksal						
Åsebro utbyggnad av gymnastiksal, bi-drag						
Rådaskolan renovering	1 500	1 500				
Ombyggnad förskola inkl kök	500	10 000				X
Asfaltering vid fastigheter	500	500	500	500	500	
Rådahallen ombyggnad övervåning	2 000					X
Rådahallen renovering duschar, omklädning			2 400			
Skiffertak 3 tak Berg, Tingshus, Stenmagasinet	1 500	2 300	2 500			
Styrsystem		500	300	300		
Energiåtgärder Rådahallen				900		
Ventilationsaggregat Skållerudshemmet			1 000			
Ventilationsaggregat Fagerlidshemmet			1 000			
Ventilationsaggregat Rådaskolan					2 000	
Ventilationsaggregat Fryken		600				
IFO renovering del 2					600	
Säbo platser Fagerlidshemmet					1 000	
Resecentrum plan 1					1 500	

Karoliner skolan köksgolvet					500	
Bergs carport 20 bilar					1 000	
Polisstation fönster, ventilation		2 500				
Investeringar höjd beredskap					2 000	
Upprustning föreningsanläggningar			500	500	3 000	
Upprustning skyddsrum	500	500				
Utfasningen av lysrör med kvicksilver enl EU-krav	250	250	250	250		
Stambyte Åsebro skola				2 500		
Ny Konstgräsplan						
Renovering gamla hissar enl lagkrav				1 000	800	
Summa Fastighetsenheten	31 250	28 150	20 650	12 150	34 800	
Gatu- och parkenheten						
Nya eller utbyte komponenter	600	600	600	600	600	
Reinvestering asfalt	4 300	3 000	3 000	3 000	3 000	
Offentlig mark Sunnanå hamn		10 000				X
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning	200	200	200	200	200	
Utbyggnad Sapphult, topp asfalt					1 000	
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	4 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Ny/Utbyte Gatubelysning	2 500	2 500	300	500	500	
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område					3 000	
Utbyggnad gator bostadsområde, Sjöskogen						X
Utbyggnad enligt detaljplan Resecentrum/Bergs					2 000	
Utökad parkering DC Håverud	750					
Uppdatering av lekplatser	300		300		300	
Parkgatan upprustning ytskickt + belysning	1 500					
Centrumändring gator, torg						
GC-väg Mellerud-Skräcklan		800				
Maskiner Gata/park	1 850	300	1 100	1 180		
Infoplatser 45:an, båda			500			
Upprustning park vid Hemköp	200					
K märkt jordkällare i Åsen		550				
Belysning GC Golfen	2 100					
Cirkusplatsen asfaltering, pendelparkering						
Aktivitetspark, mötesplats för alla åldrar						
Summa Gatu- och parkenheten	18 300	20 950	9 000	8 480	13 600	
Offentlig renhållning						
Nya eller utbyte komponenter						
Summa Offentlig renhållning						
Serviceenheten						
Inventarier	1 500	1 500	1 600	1 600	1 600	
Summa Serviceenheten	1 500	1 500	1 600	1 600	1 600	
Rådahallen						
Inventarier	200	150	730	575	990	
Rådahallen, Rutschkana				800		
Summa Rådahallen	200	150	730	1 375	990	
Byggnadsnämnden						
Modul för diariesystem - Bygg		300				
Digitalisering av DP	200	200	200	200		
Övriga krav/behov					1 000	
Summa Byggnadsnämnden	200	500	200	200	1 000	
Kultur- och utbildningsnämnden						
Div. inventarier förskola och skola	500	500	1 000	1 000	1 000	
Datorer- och inventarier IKT	1 400	2 500	2 500	2 500	2 500	
Möbler Stinsen	100			50		
Stinsen, Gamingdatorer			100			

Stinsen, Utemiljö		100		200	
Maskiner, läromedel på Lärlingsprogram		500	250		250
Summa Kultur- och utbildningsnämnden	2 000	3 000	4 200	3 800	3 950
Socialnämnden					
Grundutrustning/Sängar VoO	200	200	200	200	200
Generell Investeringsbudget SN div inventarier	900	900	900	900	900
Summa Socialnämnden	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Summa Skattefinansierad verksamhet	66 460	60 000	40 730	32 955	61 290
Renhållning					
Nya eller utbyte komponenter	250	250	250	250	250
Ny kärltyp flerfack	5 000				
Summa Renhållning VA-verksamhet	5 250	250	250	250	250
Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850
Sanering ovidkommande vatten	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn.	1 000	1 000	1 350	1 350	1 350
Dagvattenanläggningar	500	500	650	650	650
Dagvatten pumpstationer	100	100	100		
Dagvatten reducerade åtgärder	550	600	650	650	650
Sverkersbyn-Dals Rostock					4 000
Utbyggnad VA bostadsområde, Sjöskogen					
Sjöskogen intäkter					
Dammen Åsensbruk ARV	1 000				
Carport Sunnanå ARV	750				
Nödvattentank		850			
Matarledning Järn, byte			3 500		
Nya verksamhetsområden Vattentjänstplan					
Utbyggnadsområde Näs-Östra Järn		1 000	6 000	6 000	
Utbyggnadsområde Backa				1 000	2 000
Utbyggnadsområde Skållerud				1 000	4 000
Utbyggnadsområde Köpmannebro				2 000	40 000
Summa VA-verksamhet	17 750	17 900	26 100	26 500	66 500
Fjärrvärme					
Nya eller utbyte komponenter	100	300	300	300	300
PC Klippvägen brännare	600	500			
Roster/muring pannor	500	300	300		
Nya kulvertledningar	1 000		1 000		
Summa Fjärrvärme	2 200	1 100	1 600	300	300
Summa taxefinansierad verksamhet	25 200	19 250	27 950	27 050	67 050
TOTALSUMMA	91 660	79 250	68 680	60 005	128 340
Varav nya eller utbyte komponenter	8 550	7 500	7 500	7 500	7 500

X

Överföringsbudget från 2026 tillkommer 2027.

Enligt kommunallagen 11 kap 6 § ska budgeten innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Enligt kriterierna utifrån LKBR och RKR:s rekommendationer är AB Melleruds bostäder ett kommunalt koncernföretag.

AB Melleruds Bostäder

Bolagets ägs till 100 % av Melleruds kommun och har sitt säte i Mellerud. Gällande ägardirektiv är fastställda av kommunfullmäktige 2023-11-22; § 106. Av dessa framgår bland annat att verksamheten ska främja bostadsförsörjning i kommunen genom att på långsiktig och ekonomisk sund basis förvärva, avyttra, äga, bygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter och tomträtter. Bolaget ska aktivt verka för nyproduktion av bostäder och verka för lönsam produktion av bostäder. Ägarens ekonomiska mål för bolaget är att bolaget ska bedrivas enligt affärsmässiga principer och bolaget ska tillämpa marknadsmässiga avkastningskrav. Bolaget ska under mandatperioden generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr. Bolaget ska långsiktigt arbeta för konsolidering av bolaget. Bolaget ska sträva efter att ha en soliditet på minst 15 %.

Ordförande: Eva Pärsson (M)

1.e Vice ordförande: Lisbeth Berglöv (KD)

2.e Vice ordförande: Martin Andersson (SD)

VD: Jhonny Lystad

Mnkr	Bokslut 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Intäkter	54 218	56 878	58 002
Kostnader	-57 889	-56 712	-57 091
Resultat	-3 671	706	911
 Investeringar	 8 945	 4 104	 6 500
 Tillgångar	 208 735		
Skulder	175 835		
Eget kapital	32 900		
Soliditet	17,8 %		

Resultatutveckling

I koncernen ingår AB Melleruds bostäder. Bolaget har inte beslutat om budget för 2027 ännu utan detta görs under hösten. Enligt ägardirektivet ska bolagets generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. För 2025 uppgick resultatet efter finansiella poster till -3,7 mnkr till följd av ett planerat rivningsprojekt, vilket gör att målet på 1,2 mnkr över fyra år inte kommer nås. Prognosen för 2026 är att klara det budgeterade resultatet på 706 tkr.

Bolaget kommer de närmaste åren budgetera för resultat enligt ägardirektiven. Vakansgraden är, per 2026-04-30; 4 %. De stora underhållskostnader som bolaget har kommer innebära krav på effektivisering och nya billigare kostnadslösningar. Som ett led i detta har bolaget har börjat utföra mer underhåll i egen regi och detta innebär en ökad kapacitet att genomföra fler underhålls- och reparationsarbeten.

Investeringsutveckling

Bolagets investeringar är beräknade baserat på framtagna underhållsplan. Drygt 70% av fastigheterna är 40 år eller äldre. Åldern medför ett stort underhållsbehov. Investeringsplanen för de kommande två-tre åren är att alla investeringar sker med egna medel, med en investeringstakt på ca 6 mnkr per år.

Utveckling låneskuld

Låneskulden uppgick till 151 mnkr för 2024. Det finns ett stort underhållsbehov av till exempel stamrenovering men planen är att finansiera underhållsåtgärderna med egna medel. Vid oförutsedda händelser kan nyupplåning bli nödvändig.

Soliditetsutveckling

Enligt ägardirektivet ska bolaget sträva efter att ha en soliditet på minst 15 %. För 2025 var soliditeten 17,8 %. Bolaget har ett stort investeringsbehov. Planen är att underhållsåtgärder och investeringar ska finansieras genom egna medel och i så fall kommer soliditeten ligga på en jämn nivå. Om nyupplåning är nödvändig kommer soliditeten sjunka, vilket försämrar det finansiella handlingsutrymmet.